

Souhrnná teritoriální informace Itálie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Římě (Itálie) ke dni 01.06.2015

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.14)
3. Vztahy země s EU (s.23)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.24)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.36)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.41)
7. Kontakty (s.62)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. Oficiální název státu, složení vlády
- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1. Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu

- Italská republika (Repubblica Italiana)

Prezident: Sergio Mattarella

Složení vlády

- Matteo Renzi - premiér
- Claudio De Vincenti - státní tajemník Úřadu vlády
- Sandro Gozi - státní tajemník pro EU
- Angelino Alfano - ministr vnitra
- Paolo Gentiloni - ministr zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce
- Andrea Orlando - ministr spravedlnosti
- Pier Carlo Padoan - ministr hospodářství a financí
- Giuliano Poletti - ministr práce a sociálních věcí
- Roberta Pinotti - ministryně obrany
- Federica Guidi - ministryně hospodářského rozvoje
- Graziano Delrio - ministr infrastruktur a dopravy
- Maurizio Martina - ministr zemědělských, potravinářských a lesnických politik
- Gianluca Galletti - ministr životního prostředí, ochrany půdy a moře
- Stefania Giannini - ministryně vzdělávání, vysokého školství a výzkumu
- Dario Franceschini - ministr kultury, kulturního dědictví a cestovního ruchu
- Beatrice Lorenzin - ministryně zdravotnictví

ministři bez portfeje:

- Maria Carmela Lanzetta- ministryně pro regionální vztahy
- Maria Anna Madia - ministryně pro veřejnou správu
- Maria Elena Boschi - ministryně pro ústavní reformy a vztahy s parlamentem

1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Celkový počet obyvatel Itálie: 60 782 668 (k 1. 1. 2014)

- Průměrný roční přírůstek: 0,4 (na 1000 obyv.)

Demografické složení (v %)

	0-14	15-64	65+	Průměrný věk
2011	14,0	65,7	20,3	43,0
2012	14,0	65,2	20,8	43,3
2013	14,0	64,8	21,2	44,0
2014	13,9	64,7	21,4	44,2
2015	13,8	64,4	21,7	44,4

Zdroj: ISTAT

98 % občanů Itálie se hlásí k italské národnosti; další **jazykové a etnické skupiny**:

- německá (Alto Adige),
- slovinská (Friuli - Venezia Giulia)
- francouzská (Valle d' Aosta)
- rómská, sintska
- africké, asijské

Náboženství:

- 97 % obyvatelstva deklaruje katolické vyznání
- 1,5 % se hlásí k valdenské evangelické církvi
- ostatní jsou především muslimové a příslušníci dalších vyznání (z velké části díky vysokému počtu cizinců – migrantů přicházejících v minulých letech do Itálie)

1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Nominální HDP/obyv (EURO)	26 800	27 300	26 800	26 500	26 600	26 300
Vývoj objemu HDP (%)	1,7	0,7	-2,8	-1,7	-0,4	0,5
Míra inflace (%)	1,6	2,7	3,0	1,1	0,2	0,6

Míra nezaměstnanosti (%)	8,4	8,4	10,6	12,2	12,7	12,6
--------------------------	-----	-----	------	------	------	------

Zdroj: ISTAT

*Údaje jsou předběžné

Předpověď vývoje hospodaření státu

(v % HDP)	2012	2013	2014	2015*
Příjmy státního rozpočtu	48,1	48,2	48,3	48,2
Výdaje státního rozpočtu	51,1	51,2	51,3	51,1
Daňová kvóta	44,0	43,8	43,9	43,9
Efektivní daňová kvóta**	52,9	52,7	52,8	52,8
Deficit veřejných rozpočtů	3,0	3,0	3,0	2,9
Strukturální deficit veřejných rozpočtů***	1,6	1,1	1,0	0,7
Primární saldo hospodaření veřejné správy****	2,5	2,2	2,1	2,0
Strukturální primární saldo	3,9	4,2	4,2	4,2
Celkový veřejný dluh	127,0	132,6	137,0	137,9
Veřejný dluh (bez poskytnutých půjček)*****	124,2	129,1	133,1	134,0

*předběžné údaje

** při započtení odhadovaných příjmů odpovídajících daňovým únikům

*** při očištění od vlivu hospodářského cyklu

**** při odečtení nákladů dluhové služby

***** *bez výdajů vynaložených na přímé půjčky jiným zemím nebo do Evropského stabilizačního mechanismu

Pozn.: publikováno v září 2014

Zdroj: předpovědi CSC na základě údajů Italského statistického úřadu (ISTAT) a Italské centrální banky (Banca d'Italia)

Očekávaný vývoj v teritoriu

Od počátku roku 2015 se objevují signály, že po letech recese (které zasáhly italskou ekonomiku ve dvou vlnách v letech 2008-2009 a 2001-2014, kdy i nakonec rok 2014 skončil poklesem HDP o 0,4%) se začíná hospodářství země nadechovat a zaznamenává první pozitivní ukazatele oživení. Prognózy italské vlády i mezinárodních institucí předpokládají v letošním roce i příštích letech růst ekonomiky. Zlepšení ukazatelů italské ekonomiky v prvních měsících roku 2015, byť ne všech, potvrzuje Italský statistický úřad ISTAT. Přestože podnikatelské a spotřebitelské ukazatele vykazují nárůst aktivity, tato se do zvýšení výroby prozatím nepromítla (indexy průmyslové výroby vykazovaly naopak počátkem roku pokles).

Postupně zveřejňované prognózy italské vlády i mezinárodních institucí předpokládají v příštích letech růst ekonomiky (shrnutí v následující tabulce). Italská vláda v březnu 2015 odhadovala růst HDP pro rok 2015 o 0,7% a v roce 2016 dokonce až o 1,5%, což je o několik desetin procenta více oproti posledním vládním prognózám z října 2014. Odhady OECD, Italské banky, EK jsou o něco střízlivější, nejméně příznivé jsou tradičně prognózy MMF. Fond předpovídal nejprve růst italského HDP v roce 2015 o pouze 0,4% a v roce 2016 o 0,8%. Podle zpřesněných údajů za duben se ale projekce MMF mírně zlepšila, na rok 2015 MMF odhaduje růst o 0,5% a o 1,1% na rok 2016.

Výše vládního dluhu bude podle prognóz kulminovat v roce 2015, kdy má dosáhnout výše 132,5% vůči HDP, poté má dojít k postupnému poklesu míry zadlužení vůči HDP až na úroveň 120% v roce 2019. Italská vláda dlouhodobě deklaruje potřebu pokračování reformem, a to včetně zrychlení schvalování reformní legislativy, která zůstala z dob vlád Montiho a Letti, což podtrhuje velmi důležitý moment přihlášení se k závazkům předchozích vlád.

V souvislosti se snahou dosahovat vytyčených rozpočtových cílů má pokračovat ambiciózní plán na snižování veřejných výdajů - spending review - motivovaný mj. obavou, aby vláda nemusela v roce 2016 aktivovat ochranné klauzule, podle nichž by došlo ke zvýšení nepřímých daní. Vláda počítá i s pokračováním ambiciózního programu privatizace společností s podílem státu. Výnosy z privatizace mají v letech 2015 až 2018 dosáhnout výše 1,7% HDP.

Řada ekonomů však mírní optimistické vládní předpoklady a poukazuje na nereálnost očekávání ohledně předpokládaného kontinuálního růstu italské ekonomiky. Podtrhují naprostou nezbytnost v pokračování reformem, mezi kterými vyzdvihují důkladnou reformu veřejné správy či řešení přetrvávající vysoké nezaměstnanosti.

Výhledy růstu HDP Itálie na léta 2015 a 2016 - vláda versus mezinárodní instituce

Instituce	2015	2016
Italská vláda	0,7	1,2/1,5
OECD	0,6	1,0
Italská centrální banka	0,5	1,5
Evropská komise	0,6	1,1
Mezinárodní měnová fond	0,5	0,8

Oficiální hospodářský a finanční výhled země

Dne 10. dubna 2015 schválila italská vláda svůj hlavní dokument hospodářského plánování (Dokument o hospodářství a financích - DEF), který rovněž zaslala do Bruselu. O několik dní později IT MF publikovalo oficiální hospodářský a finanční výhled země, jehož hlavní body shrnujeme.

Jak uvedeno výše, ekonomika dle italské vlády zažívá v současném období hospodářské oživení. Vláda přitom uznává, že oživení ekonomiky přejí aktuálně panující příznivé makroekonomické podmínky. Patří mezi ně prudký pokles cen energií a kvantitativní uvolňování zahájené ECB. V jeho důsledku oslabené euro má v krátkodobém horizontu potenciál stimulovat růst. Aktuální zlepšení ekonomické situace vláda dokládá na několika parametrech, ve kterých dochází v posledních měsících k pozitivnímu vývoji: zvýšení průmyslové výroby (pozn. přestože ukazatele z počátku roku naznačují spíše opak), zvýšení vnější poptávky, zvýšení důvěry spotřebitelů (zvýšení privátní spotřeby, návrat spotřebitelského indexu na předkrizovou úroveň v roce 2007), ale i ukazatele jako např. zvyšující se počet registrací nových automobilů (pozn.: přestože se stále nejedná o počet srovnatelný s úrovní před krizí; výroba aut v Itálii přesto postupně v uplynulých letech klesala).

Podle vlády je dále možno již nyní sledovat pozvolný růst investic, mírné zvýšení zaměstnanosti a náznaky poklesu nezaměstnanosti (pozn. přestože podle údajů ISTAT dosáhla za rok 2014 průměrná míra nezaměstnanosti hodnotou 12,7% rekordní úrovní od roku 1977, mírné snížení nezaměstnanosti naznačily znovu údaje z prvních měsíců roku 2015 – vyjma března), mírný nárůst inflace, snížení nákladů na úvěry (které zůstává v Itálii stále vysoké oproti zbytku EU). Tyto a další faktory mají přivést Itálii na křivku růstu HDP, který by se měl v roce 2015 po letech poprvé dostat do kladných čísel. Vládní předpoklady reálného růstu HDP jsou následující: 0,7% pro rok 2015 a pro další roky by se růst měl ještě zvyšovat: 2016: 1,4%, 2017: 1,5%, 2018: 1,4% a 2019: 1,3% - viz též tabulka výše.

Vláda též podtrhuje skutečnost, že italská ekonomika netrpí velkými makroekonomickými nerovnováhami: chybí nadhodnocený realitní trh, domácnosti jsou málo zadlužené (poměr zadlužení domácností vůči příjmům patří k jednému z nejnižších v EU), bankovní systém je zdravý (pozn.: sice při evropských zátěžových testech bylo několik italských bank shledáno potenciálně problematickými, nicméně bankovní sektor navzdory krizím v minulých letech nevyžadoval státní pomoc), nejsou velké vnější nerovnováhy, obchodní bilance doznala vylepšení (pozn.: přes pokles vývozu směrem k nejdůležitějším obchodním partnerům v eurozóně – Francii a Německu). Ohledně rozpočtových plánů vláda předpokládá, že si bude v příštích letech půjčovat stále méně prostředků a bude stoupat primární přebytek rozpočtu.

Dluh bude podle vládních prognóz kulminovat v roce 2015, kdy má dosáhnout výše 132,5% vůči HDP, nicméně poté má dojít k jeho postupnému poklesu až na úroveň 120% vůči HDP v roce 2019 (pozn.: informace založené na jiných zdrojích - Banca d'Italia, ISTAT - nicméně předpokládají vyšší zadlužení země jak v současnosti, tak ve výhledu na další leta). Ke snižování míry zadlužení, resp. poměru dluhu vůči HDP, má rovněž přispět předpokládané snížení rozpočtového deficitu – podle vládních předpokladů by měl postupně klesat z 3% úrovně za rok 2014 a předpokládaných 2,6% v roce 2015. S dosažením vyrovnaného rozpočtu se počítá až v roce 2018. V souvislosti s dluhem je pozitivní skutečností je, že Itálie pravidelně dosahuje primárního přebytku rozpočtu: v letech 2014 a 2015 ve výši 1,6%, v roce 2018 má dokonce dosáhnout výše 3,8%.

Aktuální stav reformního programu Renziho vlády

Daleko důležitější než aktuální ekonomické ukazatele a prognózy je však fakt, že se italská vláda současně hlásí k pokračování klíčových reforem. Kromě reforem institucionálních (nový volební zákon, reforma parlamentu), reformy veřejné správy (digitalizace, snížení byrokracie a boj proti korupci) a reformy justice jedná o řadu reforem s přímými hospodářskými důsledky. Patří k nim pokračující zjednodušení daňového systému (plná implementace příslušného zákona má být dokončena do konce roku 2015, v průběhu roku bude zavedena jednotná místní daň z majetku), urychlení plateb veřejného sektoru soukromým firmám (plně využití již zavedeného systému elektronických faktur) a reformy pracovního trhu (schválený Jobs Act bude plně implementován v polovině roku 2015, poslední opatření zavádějící sociální záchranou síť bude schváleno do června 2015; počítá se se snížením daňové zátěže pro daň z příjmů osob i výrazné zvýhodnění zaměstnavatelů na daních z příjmů a taktéž na příspěvcích na sociální pojištění těm zaměstnavatelům, kteří budou poskytovat zaměstnání na dobu neurčitou).

Další změny jsou očekávány v oblasti investičního zákonodárství, vláda hodlá též pokračovat ve schvalování nástrojů pro zvýšení konkurenceschopnosti (v parlamentu je připraven návrh zákona obsahující např. liberalizaci některých koncesí – např. distribuci pohonných hmot a některých právních profesí – mezi nimi např. notáři, právníci; rozšířit se má okruh činností pro s.r.o.). Další kroky vláda aktuálně podniká v oblasti boje proti korupci. Jedná se o incentivy, které mají majitele úspor v zahraničí motivovat k jejich přiznávání v Itálii. V prvních měsících tohoto roku vláda podepsala smlouvy se Švýcarskem, Lichtenštejnskem, Monakem a Vatikánem, týkající se výměny informací o zdanitelných úsporách italských občanů v bankovních institucích zmíněných zemí. Renziho vláda deklaruje zrychlení schvalování reformní legislativy, která zůstala jako dluh z dob vlád Letti a Montiho, což podtrhuje velmi důležitý moment přihlášení se k závazkům předchozích vlád.

Spending review

V dalším období má pokračovat ambiciózní plán na snižování veřejných výdajů – spending review. V příští fázi by se mělo úsilí vlády soustředit na reorganizaci majetku v rukou státu a na vyvíjení tlaku na místní samosprávy ohledně racionalizace místní dopravy a nakládání s odpady či při racionalizaci veřejných zakázek. V souvislosti se snahou dosahovat vytyčených rozpočtových cílů přijala vláda ambiciózní závazky motivované obavou, aby nemusela v roce 2016 aktivovat ochranné klauzule, podle nichž dojde od roku 2016 ke zvýšení nepřímých daní.

Zdroje: prezentace MF, IT média, především deník Il Sole 24 Ore

1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Hospodaření veřejné správy od roku 2010 (v mld. EUR)

	2010	2011	2012	2013	2014
Celkové výdaje	793,937	804,935	820,041	819,934	826,262
Celkové příjmy	724,0418	747,781	771,731	772,479	777,206
Schodek veřejných rozpočtů	-69,919	-57,157	-48,310	-47,455	-49,056

Zdroj: zpracováno na základě údajů Italského statistického úřadu (ISTAT)

1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance (v mld. EUR)

	Běžný účet	Kapitálový účet	Finanční účet
2010	-54,271	563	90,063
2011	-50,555	-1,526	59,803
2012	-6,939	3,959	-14,806
2013	14,967	161	11,333

2014	31,159	3,355	50,208
------	--------	-------	--------

Zdroj: Italská centrální banka

Devizové rezervy – salda v jednotlivých letech (v mil. EUR)

	Měnové zlato	SDR u IMF	Pozice vůči IMF	Volně směnitelné valuty	Disponibilní aktiva
2010	-	-228	-485	-425	105
2011	-	245	-2,501	1,085	231
2012	-	-211	-291	-151	-807
2013	-	32	302	-676	-1,199

Zdroj: Italská centrální banka

Poslední aktualizace stavu rezerv (v mil. eur)

	k 31. 1. 2014	k 28. 2. 2014	Změny v důsledku přecenění během měsíce
Oficiální rezervy (celkem)	110 747	112 452	2 143
Rezervy v cizí valutě	26 537	25 734	-447
Rezervy uložené při MMF	4 294	4 153	-58
SDR	6 954	6 865	-91
Zlato	72 962	75 701	2 740
Ostatní aktiva	0	0	0

Zdroj: Centrální banka Itálie

Veřejný dluh vůči HDP (v %)

2010	2011	2012	2013	2014	2015*
115,3	116,4	122,2	128,5	132,1	132,5

*Předběžný odhad

Zdroj: Italská centrální banka, Ministerstvo financí

Celkové zahraniční zadlužení – údaje na konci období (v mil. EUR)

	2010	2011	2012	2013	2014 (k 30. 9. 2014)
Veřejná správa	790,676	673,391	716,299	692,811	811,792
Měnové instituce	315	194,074	256,104	242,118	210,909
Ostatní finanční instituce	602,166	550,595	506,754	476,004	483,683
Ostatní sektory	304,889	251,047	266,857	338,258	326,760
Přímé investice	72,849	143,487	143,437	161,834	155,128
Celkem	1 770,895	1 812,594	1 889,451	1 911,025	1 9188,272

Pozn.: soukromé i veřejné subjekty; zdroj: Italská centrální banka

Náklady dluhové služby (v mil. EUR)

	2010	2011	2012	2013	2014
Rozpočtový deficit/HDP (v %)	-4,5	-3,7	-3,0	-2,9	-3,0
Primární saldo (bez započtení dluhové služby)	1,234	19,285	39,118	34,722	26,126
Dluhová služba	-71,153	-78,397	-86,474	-82,043	

Zdroj: ISTAT

Míra veřejného zadlužení se v roce 2014 zvýšila na úroveň 132,1 % HDP, kulminovat by měla v roce 2015 na úrovni 132,5% HDP a díky očekávanému mírnému hospodářskému růstu by se měla v poměru k HDP v příštích letech postupně snižovat. První nepatrné snížení ministerstvo financí očekává v roce 2016 (o 1,6%).

Veřejný dluh je podle italské vlády udržitelný. Ostatně v období před zavedením společné evropské měny Itálie dokázala míru zadlužení poměrně razantně snižovat. Za růstem míry zadlužení od roku 2009 nestojí ani tak expanzivní fiskální politika nebo nucená záchrana domácích bank (na rozdíl od jiných zemí EU), ale především hospodářská recese.

Fiskální výhled ministerstva financí počítá s dosažením strukturálně vyrovnaného rozpočtu v roce 2017 a v roce 2018 by měl být rozpočet prakticky vyrovnaný. Na vývoj veřejných financí bude pozitivně působit dostatek likvidity a optimismu na finančních trzích. Spread se roku 2015 snížil na rekordní úroveň 90 bodů. To se nepochybně odrazí na nižších nákladech dluhové služby.

1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Italské bankovníctví prošlo konsolidací a slučováním bank za účasti zahraničních investorů, kteří přispěli k navýšení kapitálu bank a k zavádění nových technologií a produktů. V Itálii má zastoupení přes 40 zahraničních bank. Naopak Itálie je ve světě přítomna více než 80 bankovními subjekty. Pouze malý počet zahraničních bank drží v italských bankách nadpoloviční podíl. Specifikou italského bankovního sektoru zůstává nižší podíl velkých bank na trhu a existence mnoha menších bankovních ústavů. Zatímco v Nizozemsku a v Belgii má 5 největších bank 88% podíl na bankovním trhu, ve Velké Británii 77%, ve Švýcarsku a ve Francii 74% a ve Španělsku 59%, v Itálii ovládá 5 největších bank pouze 36% finančního trhu. V rámci EU je tento podíl nižší jen v Německu, kde dosahuje 29%. V současné době je na italském území 79% bankovních vkladů spravováno italskými bankami a 21% vkladů zahraničními bankovními domy.

Důležitými orgány v italském bankovníctví jsou: Ministerský výbor pro úvěry a úspory – CICR, ministr financí a především **Banca d'Italia (Italská centrální banka)**. Současným guvernérem centrální banky je Ignazio Visco, poté co se Mario Draghi v listopadu 2011 ujal funkce guvernéra Evropské centrální banky. Banca d'Italia se podílí na tvorbě monetární politiky v Eurozóně prostřednictvím hlasování v Řídícím výboru Evropské centrální banky. V Itálii vykonává dohled na bankami a finančními zprostředkovateli (pozn. s těmi nebankovními ve spolupráci s CONSOB), dohlíží na finanční trhy – zejména mezibankovní a dále na trhu se státními dluhopisy, pomáhá s dozorem nad platebním systémem, zastupuje Itálii v MMF, Světové bance atd., plní funkci poradního orgánu italské vlády pro úvěrové otázky a peněžně-finanční problematiku. Jejimi akcionáři jsou: italské banky, pojišťovny a státní instituce. Banka poskytuje bankovní služby veřejné správě (zejména z titulu správy státní pokladny) a provádí speciální operace.

CONSOB (Commissione Nazionale per le Società e la Borsa – Národní komise pro společnosti a burzu) je samostatnou institucí, která vykonává kapitálový dohled nad trhy cenných papírů s cílem zajištění ochrany investorů, efektivity a transparentnosti trhů.

Finanční krize

Italský finanční systém nebyl globální finanční krizí v roce 2008 příliš zasažen. Tento pozitivní fakt lze přičíst konzervativní politice italských bank, které jsou velmi silně vázané na lokální teritorium a nebyly v tak velké míře vystaveny vysoce rizikovým sofistikovaným zahraničním finančním nástrojům. Krize dluhopisového trhu v roce 2011 však měla negativní dopady na italský bankovní sektor. Dvě vlny hospodářské recese v letech 2008 - 2009 a 2011 - 2013 však bankovní systém značně vyčerpaly, protože se zhoršila platební schopnost dlužníků z řad firem i domácností. Nový evropský dozorový orgán EBA vydal doporučení k navýšení vlastního kapitálu některých velkých italských bank v souvislosti s růstem rizika spojeného s držetím státních bondů. V roce 2012 požádala o státní pomoc nejstarší fungující banka na světě Monte dei Paschi di Siena, patřící v té době do pěti největších bankovních domů v Itálii. Začátkem roku 2013 vypukl skandál kvůli podezření, že bývalý management této banky zatajoval některé riskantní finanční operace, které vyústily v rozsáhlé ztráty. Ministerstvo financí vyhovělo žádosti banky o pomoc a přistoupilo k emisi tzv. montiho bondů - hybridních dluhopisů v objemu 3,9 mld. eur s cílem zvýšit kapitál banky, která zůstává navzdory problémům se ziskovostí stabilní. Nicméně, oproti jiným zemím, byla i v době globální finanční krize v Itálii výjimečně nízká míra vládní pomoci bankovnímu sektoru (přibližně ve výši 4 mld. eur, oproti například 250 mld. eur v případě Německa či 100 mld. eur v případě Španělska).

Zdroj: MF Itálie

Italské banky v ČR

V ČR působí banka UniCredit a Všeobecná úvěrová banka (VÚB), dceřiná společnost největší italské banky Intesa Sanpaolo. VÚB má centrálu na Slovensku, kde funguje jako univerzální banka, zatímco v ČR působí pouze jako korporátní banka.

UniCredit získala v roce 2002 kontrolu nad Živnobankou a následně v rámci fúze s německou HVB převzala i českou HVB Bank. Od listopadu 2007, kdy došlo ke sloučení Živnobanky s HVB Bank, začala působit na českém trhu pod názvem UniCredit Bank Czech Republic a.s. Mimo ČR má UniCredit Banca své dceřiné společnosti například také v Německu, Rakousku, na Slovensku, v Polsku, Slovinsku, v

pobaltských státech, v Bulharsku, Rumunsku, Chorvatsku, Bosně a Hercegovině, Turecku a Srbsku. Svou přítomnost na zahraničních finančních trzích nadále významným způsobem posiluje. V ČR chce UniCredit, která je čtvrtou největší českou bankou, v následujících letech expandovat, český (a slovenský trh) ji slouží rovněž k otestování nových produktů.

Banky a pojišťovny v Itálii

Aktuální přehled držitelů licence na poskytování bankovních a pojišťovacích služeb lze nalézt na webových stránkách [Italské centrální banky](#).

Pořadí největších italských bank podle tržní kapitalizace v r. 2014

Banka	Tržní kapitalizace v (mld. EUR)
Intesa Sanpaolo	36,851
Unicredit	29,844
Ubi	5,950
Mediolanum	3,858
Banca Popolare	3,505
Finecobank	2,649
Bper	2,521
Banca Popolare di Milano	2,445
Mps	2,424

1.7. Daňový systém

Italský finanční úřad (Agenzia entrate)

Výběrem daní se v Itálii zabývají finanční úřady, které také například vydávají fyzickým i právnickým osobám daňové identifikační číslo "Codice fiscale". Plátcům DPH pak přiděluje zvláštní daňové identifikační číslo pro DPH neboli "Partita IVA" (IVA- Imposta sul valore aggiunto). Jednání se zahraničními společnostmi má v kompetenci finanční úřad ve městě Pescara.

Na stránkách [Italského finančního úřadu](#) lze nalézt stručný fiskální průvodce pro cizince v italském a anglickém jazyce: "Guida fiscale per gli stranieri" ([italsky](#), [anglicky](#)).

Daňový poradce (dottore commercialista)

Daňovým poradenstvím se zabývají v Itálii "commercialisti". Pojem "dottore commercialista" lze v češtině vysvětlit jako podnikový, finanční, daňový a účetní poradce. Tito poradci se v Itálii sdružují do profesní komory a vzhledem k poměrně komplikovanému velmi nestálému daňovému systému jsou jejich služby italskými daňovými poplatníky hojně využívány.

Pozn. Využití služeb kvalifikovaných daňových poradců doporučujeme rovněž českým firmám či subjektům, které mají v úmyslu provozovat na území IT podnikatelskou činnost..

Přehled různých daní

Daň z příjmů fyzických osob (IRPEF – Imposta sul reddito delle persone fisiche)

Daň z příjmů fyzických osob se řídí jednotnou italskou daňovou úpravou TIUR (Testo Unico delle Imposte sui Redditi). Dani z příjmu podléhají fyzické osoby, rezidenti i nerezidenti. Rezidenti zdaňují své celosvětové příjmy, nerezidenti pouze příjmy dosažené v Itálii.

Zdanitelný příjem je daněn progresivní sazbou v rozmezí 23 % až 43 %.

Daň z příjmů právnických osob (IRES – Imposta sul reddito delle società)

Daň z příjmů právnických osob se rovněž řídí normami TIUR. Společnosti se sídlem v Itálii podléhají dani z příjmů právnických osob získaných v Itálii i v zahraničí. Společnosti nemající sídlo v Itálii podléhají dani z příjmů získaných na území Itálie. Zdanitelný příjem podléhá sazbě 27,50%.

Územní obchodní daň (IRAP – Imposta regionale sulle attività produttive)

Územní obchodní daň je místní daní z hodnoty produkce vytvořené v příslušném regionu za určité období. Příjmy z této daně jdou do rozpočtů jednotlivých regionů. Této dani podléhají všechny subjekty provádějící podnikatelskou činnost. Nerezidenti podléhají IRAP pouze z produkce vytvořené jejich stálou provozovnou v daném teritoriu.

Daň z přidané hodnoty (IVA – Imposta sul valore aggiunto)

Italská pravidla výpočtu a výběru daně z přidané hodnoty vycházejí z příslušných směrnic EU. Daň hradí obvykle konečný spotřebitel. Plátcí DPH si mohou ze svého účtu DPH odpočíst daně, které zaplatili. DPH nakonec zatíží konečného spotřebitele ve formě procentní přírážky ke konečné ceně zboží či služeb. Základní sazba DPH činí od října 2013 22% (snížené sazby na vybrané druhy služeb a zboží jsou 10 a 4%).

Registrační daně z převodu majetku, hypoteční a katastrální daň

Registrační daně z převodu majetku jsou buď pevné nebo poměrné k hodnotě převáděných aktiv: sazba 2% – 9%. Hypoteční a katastrální daň je od 1.1.2014 fixně stanovena na 50 eur.

Zdanění nemovitostí

Daň z nemovitosti - IMU (Imposta municipale unica), se vypočítává při současném zohlednění několika kritérií (jedná-li se o první nemovitost ve vlastnictví poplatníka, je-li nemovitost komerčně využívána apod. přičemž hraje roli i místní koeficient).

V roce 2014 se zásadně změnilo zdanění nemovitostí. Novinkou je zavedení jednotné komunální daně – zkráceně IUC (Imposta unica comunale). IUC v sobě zahrnuje:

- Poplatky za komunální služby - TASI (Tassa sui servizi indivisibili): například veřejné osvětlení, údržba komunikací apod. Poskytování těchto veřejných služeb je v gesci měst a obcí. Poplatky hradí majitelé nemovitostí společně s nájemníky.
- Poplatky za odvoz a likvidaci komunálního odpadu - TARI (Tassa sui rifiuti)

Dědická daň

Dědická daň se aplikuje na převody majetku nebo práv v důsledku smrti (s výjimkou převodu státních obligací). Dědická daň se vypočítává z celkové hodnoty zděděného majetku a pohybuje se v rozmezí od 4% do 8% hodnoty majetku.

Darovací daň

Vztahuje se na převody majetku nebo práv formou daru, základem daně je hodnota darovaného majetku a sazba se pohybuje od 4 do 8%.

U nemovitosti je daň hypoteční (2%) a katastrální (1%) splatná společně s dědickou nebo darovací daní bez ohledu na to, zda se jedná o první nemovitost pro účely vlastního bydlení či další nemovitost.

Převody společností nebo kontrolních podílů akcií ve společnostech na potomky nebo manžele jsou osvobozeny od dědické a darovací daně. Podmínkou je ovšem pokračování držení akcií nejméně po dobu 5 let od převodu.

Srážkové daně z dividend

Dividendy vyplácené italskými nebo zahraničními společnostmi jednotlivcům nad rámec jejich podnikatelské činnosti podléhají zdanění ve výši 12,5%, pokud se jedná o nekvalifikovaný podíl.

Kvalifikovaný podíl se skládá z akcií nebo ostatních podílových cenných papírů, s nimiž se pojí hlasovací právo na běžné valné hromadě..

Dividendy vyplácené fyzickým osobám nad rámec jejich podnikatelské činnosti týkající se kvalifikovaného podílu v italských společnostech nejsou předmětem srážkové daně, zatímco dividendy týkající se zahraničních společností podléhají srážkové dani ve výši 12,5% ze zdanitelné části zisku – tj. 49,72% z celku. Při uplatnění srážkové daně se bere ohled na dohody o zamezení dvojího zdanění.

Dividendy vyplácené zahraničními společnostmi se sídlem v "daňových rájích" podléhají plnému zdanění, pokud daňový poplatník neobdrží kladné rozhodnutí o snížení daně od Italského finančního úřadu.

Dividendy nabyté osobami, které nemají trvalé bydliště v Itálii podléhají obecně 27% zdanění (daň se snižuje na 12,5% z dividend vyplácených držitelům některých typů akcií bez rozhodovacích práv).

Srážková daň z úroků

Úroky z běžných a vkladových účtů u bank, jakož i dluhopisů a cenných papírů v majetku osob majících sídlo na území Itálie, podléhají srážkové dani ve výši 27% nebo 12,5% (hrubé úroky jsou zahrnuty do zdanitelného příjmu a srážka se odpočítá z hrubé daně). Pokud úroky obdrží rezident mimo svou obchodní činnost, nejsou zahrnuty do celkového zdanitelného příjmu.

Úroky z běžných a vkladových účtů, stejně jako z dluhopisů a cenných papírů přijaté subjekty, které nemají trvalé sídlo na území Itálie, podléhají srážkové dani ve výši 30%.

Srážková daň se může snížit v případě platné dohody o zamezení dvojího zdanění mezi Itálií a zemí příjemce.

Srážková daň z autorských poplatků

Autorské poplatky generované v Itálii určené osobám, které nemají trvalé sídlo v Itálii podléhají 30% zdanění. Ve specifických případech se snižuje zdanitelný příjem o 25%. Srážková daň může být snížena v případě platné dohody o zamezení dvojího zdanění mezi Itálií a státem příjemce.

Další informace lze nalézt také v článku na webu BusinessInfo.cz.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	Vývoz	Dovoz	Saldo
2010	337,346	367,390	-30.044
2011	375,904	401,428	-25,524
2012	390,182	380,292	9,890
2013	390,233	361,002	29,230
2014	397,996	355,115	42,882

Údaje v mil. EUR

Zdroj: Ministerstvo hospodářského rozvoje Itálie

2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Hlavní exportní trhy EU z pohledu Itálie v roce 2014

	země	mil. eur	podíl na celkovém vývozu v %
1	Německo	50,060	12,6
2	Francie	42,014	10,6
3	Velká Británie	20,907	5,3
4	Španělsko	17,944	4,5
5	Belgie	13,217	3,3
6	Polsko	10,324	2,6
7	Nizozemsko	9,285	2,3

8	Rakousko	8,328	2,1
9	Rumunsko	6,195	1,6
10	Česká republika	4,658	1,2
11	Švédsko	3,927	1,0
12	Maďarsko	3,803	1,0
13	Řecko	3,774	0,9
14	Slovinsko	3,733	0,9
15	Portugalsko	3,194	0,8

Zdroj: Ministerstvo hospodářského rozvoje Itálie podle údajů ISTAT

Hlavní obchodní partneři Itálie v EU z hlediska importu v roce 2014

	země	mil. eur	podíl na celkovém dovozu v %
1	Německo	54,618	15,4
2	Francie	30,646	8,6
3	Nizozemsko	19,634	5,5
4	Španělsko	17,035	4,8
5	Belgie	15,115	4,3
6	Velká Británie	10,071	2,8
7	Rakousko	8,462	2,4
8	Polsko	7,160	2,0
9	Rumunsko	5,735	1,6
10	Česká republika	4,878	1,4
11	Maďarsko	4,066	1,1

12	Švédsko	3,280	0,9
13	Slovensko	2,952	0,8
14	Irsko	2,695	0,8
15	Slovinsko	2,679	0,8

Zdroj: Ministerstvo hospodářského rozvoje Itálie podle údajů ISTAT

2.3. Komoditní struktura

Dovozní komodity – pořadí za rok 2014 *

	Výrobek**	mil. eur	podíl na celkovém dovozu v %
1	Ropa	29,053	8,2
2	Chemikálie, hnojiva, sloučeniny dusíku, plasty a syntetická pryž v primární formě	23,747	6,7
3	Automobily	20,442	5,8
4	Léky a farmaceutické přípravky	15,632	4,4
5	Zemní plyn	15,207	4,3
6	Vzácné kovy, neželezné kovy, jaderné palivo	14,608	4,1
7	Hutnictví	12,006	3,4
8	Oděvy kromě kožešin	10,583	3,0
9	Stroje všeobecného užití	10,080	2,8
10	Výrobky z rafinace ropy	10,080	2,8
11	Další stroje všeobecného užití	7,265	2,0
	Pece, spalovny a topné systémy	194	0,1

	Stroje a přístroje pro zdvihací a manipulační zařízení	1,297	0,4
	Kancelářské stroje a zařízení vyjma počítačů a periferních zařízení	1,151	0,3
	Motorové přenosné přístroje	386	0,1
	Chladicí a klimatizační zařízení	2,160	0,6
	Ostatní stroje všeobecného užití	2,077	0,6
12	Zpracované masné a konzervované výrobky	6,274	1,8
13	Náhradní díly a příslušenství na automobily	5,956	1,7
14	Telekomunikační přístroje	5,928	1,7
15	Počítače a periferní zařízení	5,709	1,6

* Údaje za rok 2014 jsou předběžné

** Klasifikováno podle jednotné třímístné klasifikace ekonomických odvětví Ateco 2007

Zdroj: zpracováno Ministerstvem hospodářského rozvoje Itálie podle údajů ISTAT

Vývozní komodity – pořadí za rok 2014*

	Výrobek**	mil. eur	podíl na celkovém vývozu v %
1	Stroje všeobecného užití	23,734	6,0
2	Ostatní stroje všeobecného užití	21,512	5,4
	Pece, spalovny a topné systémy	1,241	0,4
	Stroje a přístroje pro zdvihací a manipulační zařízení	5,082	1,3

	Kancelářské stroje a zařízení kromě počítačů a periferních zařízení	413	0,1
	Ruční motorové přístroje	210	0,1
	Chladicí a klimatizační zařízení	5,557	1,4
	Další stroje všeobecného užití	9,049	2,3
3	Ostatní stroje zvláštního užití	18,985	4,8
	Hutnické stroje	1,238	0,3
	Těžební a stavební stroje	3,337	0,8
	Potravinářské stroje a stroje na výrobu nápojů a tabáku	3,109	0,8
	Stroje na výrobu textilu, oděvních výrobků a usní (včetně dílů a příslušenství)	2,308	0,6
	Stroje na výrobu papíru a lepenky (včetně dílů a příslušenství)	1,233	0,3
	Stroje pro zpracování pryže a plastů (včetně dílů a příslušenství)	1,756	0,4
	Stroje zvláštního užití (včetně příslušenství a dílů)	5,963	1,5
4	Léky a farmaceutické přípravky	18,639	4,7
5	Oděvy kromě kožešin	15,317	3,8
6	Automobily	15,248	3,8
7	Výrobky z rafinace ropy	13,915	3,5

8	Chemikálie, hnojiva, sloučeniny dusíku, guma, plast	13,215	3,3
9	Náhradní díly a příslušenství na automobily	11,702	2,9
10	Výrobky z plastu	10,439	2,6
11	Kůže, zavazadla, kabelky, sedlářské výrobky, kožešiny	9,871	2,5
12	Vzácné kovy, neželezné kovy, jaderné palivo	9,810	2,5
13	Ostatní kovové výrobky	9,438	2,4
	Ocelové sudy a podobné nádoby	210	0,1
	Lehké kovové obaly	666	0,2
	Drátěné výrobky, řetězy a pružiny	973	0,2
	Šrouby	1,511	0,4
	Ostatní kovové výrobky	6,079	1,5
14	Obuv	8,276	2,2
15	Nábytek	8,633	2,2

* Údaje za rok 2014 jsou předběžné

** Klasifikováno podle jednotné třímístné klasifikace ekonomických odvětví Ateco 2007

Zdroj: zpracováno Ministerstvem hospodářského rozvoje Itálie podle údajů ISTAT

Exportérům tradičního zboží Made in Italy se vede dobře

Špičkové italské výrobky vévodí světovému exportnímu žebříčku. Vyplývá to z výzkumu, který provedlo Mezinárodní obchodní centrum UNCTAD/WTO. Itálie obsadila vedoucí pozice v osmi ze čtrnácti hodnocených oborů. Daleko za Itálií a Německem se umístilo Holandsko, Švédsko, Francie a Finsko. Itálie jednoznačně vede ve vývozu textilu, kožených výrobků a oblečení. O vynikající kvalitě keramických, kovových, strojírenských výrobků a výrobků z plastů svědčí skvělé druhé místo za Německem. Velmi dobře si vede Itálie také ve vývozu elektrických přístrojů.

2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V Itálii se nacházejí dvě zóny volného obchodu - v Benátkách a v Terstu. Do těchto zón může být bezcelně přivezeno zboží, pokud toto je určeno buď přímo, nebo po dalším zpracování na export. Výhody zón volného obchodu jsou:

- 180 denní odklad celní povinnosti od chvíle, kdy zboží opustilo bezcelní zónu a směřuje do země EU
- zboží může být v bezcelní zóně zpracováno, smontováno a přebaleno, aniž by podléhalo placení cla
- zahraniční společnost může v těchto zónách zaměstnat vlastní občany na základě zákoníku práce a zákonů o sociálním zabezpečení platných v domovském státě firmy.

2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Investice

V posledních letech převážily především akvizice existujících italských společností, jako Bulgari, Parmalat, Nuova Tirrena-Grouparma a FL Selenia-Petronas či nově začátkem roku 2015 světoznámý výrobce pneumatik Pirelli. O Itálii mají zájem investoři z nastupujících významných ekonomik (BRICS). Novými zahraničními investory, kteří v Itálii hledají know-how, vysoce kvalifikovanou pracovní sílu a především zavedené světoznámé značky, se tak stávají společnosti z Ruska (firma Severstal) nebo z Číny (např. akvizice italské firmy Sergio Tacchini nebo kapitálový vstup čínské centrální banky do společnosti ENI a ENEL v roce 2014).

Od realizace nových projektů ve formě investic do výstavby továren v Itálii zahraniční investory odrazují neúnosné byrokratické překážky a vysoké daně a vysoké ceny energií. Například britská společnost British Gas, která chtěla investovat v Brindisi do regasifikačního terminálu, v roce 2012 oznámila, že po 11 letech čekání na nezbytná povolení od italských úřadů upustila od svého investičního záměru. Dále investory odrazuje dlouhodobě stagnující italské hospodářství. Velmi pomalý růst hrubého domácího produktu se negativně promítá do růstu koupěschopné poptávky v Itálii.

Privatizace

Připravované a probíhající privatizační projekty v Itálii, jejichž smyslem je mimo jiné získání finančních prostředků na snižování vysokého veřejného dluhu, by mohly v budoucnu přispět ke zvýšení přílivu přímých zahraničních investic. Přes aktuální nepříznivý stav tržních cen je vláda rozhodnuta pokračovat v ambiciózním programu privatizací. Již byly učiněny legislativní přípravy pro odprodej podílů Italské pošty (až 40%) a Řízení leteckého provozu (ENAV, až 49%), pokračují přípravy odprodeje dalších společností s přímým či nepřímým podílem státu (např. státní železnice FS a společnost na polovodiče STH). Již byly realizovány odprodeje 30% podílu ve výrobci lodí Fincantieri, 30% podílu společnosti RaiWay poskytující vysílací infrastrukturu pro veřejnoprávní kanály RAI, 50% společnosti STH a 30% společnosti CDP provozující energetickou plynovou infrastrukturu a rozvody vysokého napětí. Pokračovat má privatizace poskytovatelů veřejných služeb pro municipality či jejich provozování privátními provozovateli. Vláda bude nadále omezovat pronájmy budov pro veřejnou správu a upřednostňovat nemovitosti ve svém majetku. Vláda předpokládá, že výnosy z privatizace dosáhnou v letech 2015 až 2018 výši 1,7% HDP (o 1,3% na léta 2016 – 2018).

Pozvolné ožívání italské ekonomiky přináší nárůst investic

Podle údajů databáze Reprint milánského Vysokého učení technického a italské agentury pro zahraniční obchod ICE z května 2015 vyplývá, že se pozvolné ožívání italské ekonomiky projevující se podle některých ukazatelů od prvních měsíců roku 2015, začíná pozitivně odrážet také v investiční náladě a italské podniky začínají pozvolna opět investovat. V r. 2014 dosáhly italské investice v zahraničí výše 12,5 mld. EUR, což je trojnásobek výše investic z roku 2013. Pozitivní tendenci nárůstu investic firem potvrzuje údaj o výši 9,35 mld. EUR od začátku roku 2015. V prvních třech měsících r. 2015 proběhlo pět italských akvizic ve výši 5 mld. EUR a koncem dubna 2015 ukončila italská Lotomatica významnou akvizici amerického Igt za 4,35 mld. EUR.

Investice směřují především do severní Ameriky. Zatímco v letech 2003 – 2008 směřovalo 66,7% z celkového objemu investic převážně do Evropy a do Ameriky pouze 6,2%, od r. 2009 se tendence výrazně změnila. Severní Amerika zaujímá 22,6% celkového objemu italských investic a Evropa 45,2%. Tomuto vývoji sice výrazně napomohl vznik společného koncernu Fiat Chrysler, ale významnou roli hraje rovněž výhodný kurz eura k US dolaru.

Ze strany zahraničních firem proběhlo v Itálii během prvního čtvrtletí 2015 pět akvizic ve výši 2,4 mld. EUR. V údajích chybí další dvě, doposud neuzavřené akvizice firmy Pirelli ze strany čínského Chem-China a Ansaldo ze strany japonského Hitachi ve výši téměř 5 mld. EUR. I přes pozitivní signály zaostává však Itálie ve výši investic výrazně za Německem, Španělskem a Francií. Hlavní překážkou zůstává i nadále nepřipravenost Itálie vytvořit pro zahraniční investory atraktivní prostředí i řada vnějších faktorů. Odrazují je chronické nešvary italské justice, která je charakterizována především vleklostí soudních sporů, vysokou mírou byrokracie a vysokými daněmi.

Vývoj italských investic v zahraničí (v mld. EUR)

2010	2011	2012	2013	2014	2015 (I.Q)
1,7	4,3	3,5	4,3	12,2	9,3

Vývoj zahraničních investic v Itálii (v mld. EUR)

2010	2011	2012	2013	2014	2015 (I.Q)
5,1	16,9	6,2	10,7	16,8	2,4

Zdroj: *Il Sole 24 Ore*

2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Italská vláda usiluje o zvýšení přílivu zahraničních investic a v létě 2013 schválila program podpory zahraničních investic "Destinazione Italia". Investoři se v Itálii musí potýkat s mnoha byrokratickými překážkami a průtahy. Stoprocentní kontrola společností zahraničním kapitálem je v Itálii povolena. V souladu se standardní ochranou hospodářské soutěže v EU platí některá omezení pro fúze a akvizice. Vedle toho má vláda možnost zablokovat fúze se zahraničními společnostmi z důvodu "výsostného zájmu národního hospodářství" nebo v případě, že v zemi investora jsou uplatňovány diskriminační kritéria vůči italským firmám. Dosud měla italská vláda možnost vetovat kapitálový vstup do některých společností na základě principu tzv. zlaté akcie. Italská právní úprava však byla dlouhodobě kritizována ze strany Evropské komise a vláda v roce 2012 připravila změny sporných ustanovení v zákoně.

Podle článku 42 italské ústavy může být soukromý majetek vyvlastněn ve "veřejném zájmu" s tím, že je garantováno vyrovnání. Podle vyjádření italského Ústavního soudu takovéto vyrovnání nesmí být "pouze symbolické", ale musí adekvátně kompenzovat legitimnímu vlastníkovu veškeré škody. Tato ústavní garance se už nevztahuje na eventuální nájemce nemovitostí v okamžiku vyvlastnění. Ústava dále připouští znárodnění podniků působících výhradně v oblasti veřejných služeb, energetice a ostatních monopolních odvětvích, na kterých je bezprostředně závislé národní hospodářství.

Italský systém podpory investic

Státní podpora zahraničním investicím, např. formou daňových úlev, je směřována především na podporu rozvoje ekonomicky zaostalých regionů, zejm. italského Jihu. Podporou zahraničních investic se zabývá [agentura Invitalia](#), která se věnuje dále potenciálním i stávajícím investorům v Itálii. Pomáhá při zajištění vhodného umístění investice, při jednáních s představiteli veřejné správy, realizuje státní podporu dané investice a dodává služby po realizaci investice v rámci tzv. after care.

S ohledem na limity stanovené EU italská vláda poskytuje investorům nevratné příspěvky (až do 40%), zvýhodněné půjčky (až do 30%) a kupuje podíly rizikového kapitálu (až do 49%) společností se sídlem v

určitých průmyslových oblastech země určených vládou. Na podporu investic jsou využívány mimo jiné fondy polostátní investiční společnosti Cassa depositi e prestiti.

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1. Zastoupení EU v zemi

Itálie patří mezi zakládající členy ES.

Na území Itálie jsou přítomny následující evropské agentury:

- [Autorità europea per la sicurezza alimentare/Evropský úřad pro bezpečnost potravin \(EFSA\)](#)
- [Fondazione europea per la formazione/Evropská nadace odborného vzdělávání \(ETF\)](#)

Agentury sídlí v Parmě, resp. v Turíně.

3.2. Obchodní vztahy země s EU

Itálie je rovněž zakládajícím členem Hospodářské a měnové unie, jejímž členem se stala k 1.1.1999 a společně s několika dalšími členy přijala společnou měnu euro k 1.1.2002. Společně s dalšími členskými zeměmi EU tedy Itálie vytváří jeden měnový a celní prostor. Obchod s jednotlivými zeměmi EU viz kap. 2.2.

3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Souhrnné informace o poskytování rozvojových fondů lze v Itálii sledovat na [webových stránkách](#).

Itálie jako další vyspělí členové EU se podílí na čerpání prostředků z finančních nástrojů EU pouze omezeně. Týká se to pouze některých sektorů a dále některých z celkem 22 regionů (jednou z oblastí jsou např. investice v oblasti vodohospodářství, které považujeme za jeden z perspektivních sektorů pro uplatnění firem z ČR).

Další informace zveřejňuje také pravidelně Ministerstvo zahraničních věcí ČR.

Vedle strukturálních fondů EU, které jsou v ČR známé, existuje i mnoho dalších fondů, nástrojů a programů EU, do kterých se mohou české firmy a neziskové organizace zapojit. Níže naleznete informace o nástrojích vnější spolupráce EU – tj. fondech EU pro spolupráci s mimoevropskými (zejména rozvojovými) zeměmi světa. [Veškeré informace](#).

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

V rámci bilaterálních vztahů zůstává nejvýznamnější spolupráce v ekonomické oblasti, Itálie dlouhodobě patří mezi deset nejvýznamnějších obchodních partnerů ČR, objem obchodu setrvale roste. V roce 2006 ČR poprvé zaznamenala s Itálií kladné saldo obchodní bilance, které od tohoto roku zůstává nadále pozitivním, dynamiku obchodní výměny v uplynulých letech však zatížily dvě vlny hospodářské recese. Po kolísání vzájemné obchodní výměny (v roce 2011 celkový obrat poprvé v historii překonal hranici 9 mld. eur, poté však historicky teprve podruhé vzájemný obchod meziročně klesl) se v roce 2014 obchodní výměna opět zvýšila a celkový obrat podruhé překročil hranici 9 mld. eur.

Bilance česko-italské obchodní výměny (v tis. EUR)

	Vývoz	Dovoz	Obrat	Saldo
2010	4 438 267	3 725 913	8 164 180	712 354
2011	4 845 550	4 266 650	9 112 200	578 900
2012	4 388 047	4 248 422	8 636 469	139 625
2013	4 417 794	4 330 747	8 748 541	87 047
2014	4 816 018	4 661 523	9 477 541	154 495

Zdroj: Český statistický úřad

V korunovém vyjádření se v roce 2014 obrat bilaterálního obchodu meziročně zvýšil o celých 15,4 % (vývoz +15,5 %; dovoz +15,2 %). O něco rychlejší růst vývozu vedl ke zvýšení kladného salda bilaterálního obchodu z 2,3 na 3 mld. korun. Itálie tak v žebříčku největších obchodních partnerů ČR loni poskočila z 8. na 6. místo (import: 5. místo; export: 7. místo) za SRN, SK, PL, Čínu a FR.

4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Českému vývozu do Itálie v roce 2014 dominovala jako obvykle položka stroje a dopravní prostředky, která se na celkovém vývozu v objemu 132 mld. korun podílela téměř 62 mld. Kč. Dovoz do ČR dosáhl hodnoty 128 mld. korun, přičemž stroje a dopravní zařízení se na něm podílely 47 mld. Kč.

Hlavní vývozní komodity: silniční vozidla; kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat; stroje a zařízení v průmyslu; elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče; železo a ocel; textilní příze a tkaniny; tabák a tabákové výrobky; zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku; dále chemikálie a příbuzné výrobky; suroviny (zejm. kovový odpad); potraviny (zejm. mléčné výrobky – sýry).

Hlavní dovozní komodity: stroje a zařízení v průmyslu (SITC 71-74); chemikálie; silniční vozidla; elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče; železo a ocel; jiné kovové výrobky; chemikálie; průmyslové spotřební zboží; potraviny (zejm. zelenina a ovoce).

Hlavní položky českého vývozu do Itálie

Pořadí	Název	Stat. hodnota 2014 (tis. CZK)	Podíl z celku	Stat. hodnota 2013 (tis. CZK)	Meziroční nárůst (%)
1.	Auta os., vozidla motorová pro přepravu osob	15 864 775	12	12 744 401	24,5
2.	Stroje automat. zprac. dat, jednotky, snímače apod.	7 622 515	5,7	5 216 755	46,1
3.	Doutníky, doutníčky, cigarety z tabáku náhražek	6 202 272	4,7	4 921 563	26,0
4.	Pneumatiky nové z pryže	3 415 226	2,6	3 270 647	4,4
5.	Stroje, přístroje klimatiz.	2 661 015	2,0	2 373 837	12,1
6.	Monitory, projektory bez TV, přijímače TV	2 407 088	1,8	659 654	264,9
7.	Části součásti vozidel mot. os. aj. traktorů	2 385 377	1,8	2 128 054	12,1
8.	Chladničky, boxy mrazicí, aj. čerpadla tepelná	2 303 473	1,7	2 439 233	-5,6
9.	Tříkolky, kolob, kočárky pro panenky, hračky, puzzle aj	2 274 335	1,7	1 903 253	19,5
10.	Odpad, šrot železný, ocelový, přetavený	2 123 870	1,6	2 076 688	2,3

Hlavní položky dovozu ČR z Itálie

Pořadí	Název	Stat. hodnota 2014 (tis. CZK)	Podíl z celku	Stat. hodnota 2013 (tis. CZK)	Meziroční nárůst (%)
1.	Části součásti vozidel mot. os. aj. traktorů	7 151 442	5,6	5 798 003	23,3
2.	Léky odměřené ne krev, antiséra apod. vata aj.	4 510 488	3,5	3 201 564	40,9
3.	Kohouty, ventily aj pro potrubí, kotle, vany aj	2 684 176	2,1	2 465 736	8,9
4.	Trouby, profily apod. duté jiné z železa, oceli	2 604 487	2,0	2 080 399	25,2
5.	Vozidla motor. pro dopravu nákladní	2 166 617	1,7	1 839 742	17,8
6.	Polyacetal, pryskyřice, apod. v prim. formách	1 485 056	1,2	1 178 282	26,0
7.	Výrobky ostatní z plastů aj materiálů	1 334 906	1,0	1 105 622	20,7
8.	Textilie netkané i impregnované laminované	1 267 011	1,0	933 668	35,7
9.	Dráty, kabely, vodiče elektr. ost. izolované aj	1 141 357	0,9	1 260 082	-9,4
10.	Ketony, chinony, deriváty	1 133 030	0,9	930 049	21,8

Zdroj: ČSÚ

4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Vzájemnou výměnu v oblasti služeb s Itálií popisují tabulky příjmů a výdajů za poskytnuté služby z pohledu ČR v roce 2014.

Dopravní služby (v mil. CZK)

	Příjmy	Výdaje	Saldo
Doprava	4 229,5	4 069,6	159,9
Námořní doprava	4,0	98,4	-94,4
Letecká doprava	118,4	282,3	-163,9
Kosmická doprava	0	0	0
Ostatní doprava	4 107,0	3 660,8	446,2

Cestovní ruch a ostatní služby (v mil. CZK)

	Příjmy	Výdaje	Saldo
Cestovní ruch	5 446,0	4 270,7	1 195,2
Pracovní cesty	1 821,6	460,74	1 360,8
Soukromé cesty	3 644,4	3 810,0	-165,6

Celková bilance služeb (v mil. CZK)

	Příjmy	Výdaje	Saldo
Služby celkem	13 706,0	12 033,4	1 672,5

Zdroj: ČNB

4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Zájem českých investorů dosud v Itálii směřoval do oblasti cestovního ruchu a souvisejících služeb (hotely, penziony, restaurace, bary). Cestovní ruch zůstává vzhledem ke kulturnímu dědictví a přírodním krásám Itálie i nadále atraktivní oblastí.

Relativně rychlá návratnost investic do fotovoltaických elektráren přiměla před několika lety některé české subjekty k investování do této oblasti. Italská vláda však v roce 2011 zahájila postupnou změnu výhodných podmínek a tato oblast ztrácí na atraktivitě, byť má Itálie, zejména Sicílie, Sardinie a jižní regiony, velmi výhodnou geografickou polohu pro výrobu elektřiny ve fotovoltaických elektrárnách.

V kontextu dosud velmi omezených investic českých subjektů v Itálii představuje velký průlom oznámení německého energetického giganta E.ON z ledna 2015 o prodeji sedmi tepelných elektráren české společnosti Energetický a průmyslový holding (EPH). Jedná se o šest plynových a jednu uhelnou elektrárnu na italské pevnině, Sicílii a na Sardinii s celkovým instalovaným výkonem cca 4500 MW. S uskutečněním obchodu se počítá v 2. čtvrtletí roku 2015 v návaznosti na obdržení souhlasu antimonopolních úřadů EK. Cena za transakci nebyla zveřejněna, nicméně je jasné, že se bude jednat o největší českou investici v Itálii vůbec (v médiích se objevují odhady mezi 250 až 600 mil. €.).

Toky přímých zahraničních investic (PZI)

Příliv PZI z Itálie (tis. EUR)

	Základní kapitál	Reinvestovaný zisk	Ostatní kapitál	Celkem
2013	1 979,0	41 909,1	-86 303,9	-42 415,8
2014	6 016,3	108 018,2	16 445,2	136 480,0

Zdroj: ČNB, březen 2015

Odliv PZI do Itálie (tis. EUR)

	Základní kapitál	Reinvestovaný zisk	Ostatní kapitál	Celkem
2013	36 447,5	-619,9	5 939,2	41 766,9
2014	126,6	290,6	-940,3	-523,1

Zdroj: ČNB, březen 2015

Stavy přímých zahraničních investic ve vztahu ČR k Itálii na konci roku

Italské PZI v ČR (mil. EUR)

	Základní kapitál	Reinvestovaný zisk	Ostatní kapitál	Celkem
2012	17 347,1	3 745,1	3 748,9	24 841,2
2013	17 398,5	3 588,1	1 507,3	22 493,9

Zdroj: ČNB, březen 2014

České PZI v Itálii (mil. EUR)

	Základní kapitál	Reinvestovaný zisk	Ostatní kapitál	Celkem
2012	88,8	99,6	34,8	223,2
2013	1 035,5	124,1	189,0	1 348,6

Zdroj: ČNB, březen 2015

Poznámka: ČNB zveřejňuje stavy investic s odstupem 15 měsíců od konce sledovaného období. Statistika přímých zahraničních investic ČNB neodráží přítomnost italského kapitálu v ČR ani českého kapitálu v Itálii v plném rozsahu, protože řada významných investičních projektů byla realizována prostřednictvím

dceřiných společností ve třetích zemích. Například investice do výrobce autobusů Iveco (dříve Irisbus) byla realizována společností sídlící ve Francii (původně francouzsko-italský joint-venture), která byla později zcela ovládnuta italskou společností Iveco (součást Fiatu). Stejně tak v minulosti český kapitál směřoval do Itálie např. přes Kypr.

Významné italské investice v ČR

Domácí elektrospotřebiče

Candy Elettrodomestici v roce 2000 postavila v Podbořanech závod na výrobu ledniček. Investice v objemu 42,7 milionů eur byla realizována s využitím státních pobídek. Kapacita závodu dosahuje 200.000 ledniček s obratem 1,09 mld Kč a zaměstnáno je v něm 343 osob.

Automobilový průmysl

Iveco postupně převzalo kontrolu nad společným italsko-francouzským podnikem Irisbus, do jehož skupiny patřil i tradiční český výrobce autobusů Karosa ve Vysokém Mýtě. S 2000 zaměstnanci jde o nejdůležitější součást Irisbusu, s třetinovým podílem na výrobě a prodeji.

AKUMA (Fiamm) vyrábí akumulátory do silničních vozidel. Zaměstnává na 260 pracovníků, v roce 1999 Fiamm do závodu investoval 19,6 milionů eur.

Společnost Cromodora Wheels, výrobce kol pro osobní automobily např. BMW a Alfa Romeo, otevřela v roce 2008 plně automatizovanou linku na výrobu kol z lehkých slitin v Mošnově.

V září 2010 ohlásila investici ve výši 35 mil. eur v ostravské průmyslové zóně italská společnost Freni Brembo, která vyrábí brzdy pro Audi, Land Rover, GM a BMW. Společnost Brembo byla v roce 2011 vyhlášena investorem roku v ČR.

Strojírenství, slévárství a ocelářství

Italská společnost Tajmac převzala Závody přesného strojírenství ve Zlíně. Dnes patří podnik Tajmac ZPS Zlín k předním výrobcům obráběcích center v ČR.

Impianti e Macchine Fonderia (I.M.F) navrhuje a vyrábí strojírenské vybavení pro hutě. Český závod, který se rozkládá na 70.000 m², byl založen s cílem zásobovat mateřsky podnik v Itálii kompletním strojovým vybavením.

Společnost Lucefin, jeden z nejvýznamnějších světových výrobců oceli zpracované za studena, založila v roce 2007 v prostorách bývalé ocelárny Poldi Kladno dceřiný závod Trafil Czech s cílem vyrábět tyčovou ocel.

Skupina Tecnocap z Kampánie, přední světový výrobce plechových víček pro potravinové a jiné obaly, převzal podnik Obal Rozkoš u Jindřichova Hradce. Podnik po restrukturalizaci zaměstnává 200 pracovníků a vyrábí stovky milionů uzávěrů nádob ze skla, umělé hmoty a plechu pro potraviny, léčiva a kosmetiku.

HTS (Heat Transfer System) vyrábí výměníky tepla pro chladírenská a klimatizační zařízení pro využití v potravinářském průmyslu respektive v dopravě.

Energetika

Italská energetická společnost ENI, která vlastnila 32,44% akcií společnosti Česká rafinérská, největšího zpracovatele ropy v ČR, jej na jaře roku 2015 odprodala firmě Unipetrol (transakce byla schválena dne 1.4.2015 ÚOHS). Za tento podíl měl Unipetrol zaplatit ENI částku 30 milionů euro.

Distribuční síť čítající celkem 124 čerpacích stanic Agip prodala v r.2014 maďarské společnosti MOL.

Chemický průmysl

Jedním z nejvýznamnějších italských investorů je společnost SIAD, která v roce 2005 investovala 20 milionů eur do výroby technických plynů. Dnes vyrábí na 150 tun plynu a disponuje dvěma závody.

Společnost Viroplastic v roce 2002 zahájila výrobu plastových víček a pro potravinářský průmysl (zejm. nápoje). Díky investici v objemu 10,3 milionů eur podnik podstatně zvýšil roční obrát, zaměstnává přibližně čtyřicet pracovníků a ročně vyrobí přes 1,2 mld. uzávěrů.

Textilní průmysl

V roce 1994 společnost Marzotto převzala Novou Mosilanu Brno. Dnes podnik díky investici ve výši 10,6 milionů eur ročně vyrobí nad 9 milionů čtverečních tkanin.

Skupina Radici, která se zabývá výrobou syntetických vláken, v roce 1998 investovala do vybudování továrny na tkaniny z polyamidů využívané při výrobě koberců. Podnik zaměstnává 230 pracovníků.

Potravinářský průmysl

Mezi italské investice v ČR se řadí i privatizace Karlovarských minerálních vod. Úspěšně se rozvíjející podnik zaměstnává na 700 pracovníků a ročně vyrobí přes jednu miliardu litrů minerálních vod. V r. 2013 vstoupil do sektoru výroby minerálních vod v ČR další italský investor společnost Molinari, která získala většinový podíl v Hanácké kyselce.

Společnost Orrero, výrobce tvrdého sýru podle tradiční italské technologie v českých podmínkách, dnes díky investici Gruppo Brazzale patří k předním zpracovatelům mléka v ČR a sýr nesoucí označení Gran Moravia vyváží do Itálie.

BAG International vyrábí v Jičíně slané pečivo v závodě, který zaměstnává na třicet zaměstnanců.

Finanční služby

UniCredit Banca získala v roce 2002 kontrolu nad Živnobankou a následně v rámci fúze s německou HVB převzala i českou HVB Bank. Od listopadu 2007, kdy došlo ke sloučení Živnobanky s HVB Bank, začala působit na českém trhu pod názvem UniCredit Bank Czech Republic a.s. V ČR chce UniCredit, která je čtvrtou největší českou bankou, v následujících letech expandovat.

Italská pojišťovna Generali dlouhodobě posiluje své postavení na trhu v ČR, kde společně s českou finanční skupinou PPF vytvořila Generali PPF Holding ovládající Českou pojišťovnu. V lednu 2013 Generali oznámila, že dosáhla dohody o ceně a podmínkách převzetí 49% podílu ve společném podniku Generali PPF Holding. Generali se do dvou let stane jediným akcionářem holdingu, jehož součástí je Česká pojišťovna. Zároveň v uplynulém období došlo ke snížení podílu PPF v Generali na 0,65%.

České firmy, zastoupení českých firem, dceřiné společnosti českých firem působící v Itálii:

MEZ ITALIA

distribuce a servis elektromotorů vyráběných dříve v podnicích MEZ Frenštát a MEZ Mohelnice; dnes odštěpné závody Elektromotory Mohelnice a Elektromotory Frenštát společnosti Siemens s.r.o.

Via Borgo Sale, 73

24020 – Ranica (BG)

tel: +39 035 4286 539

cell. +39 337 413996

fax: +39 035 51 6261

e-mail info@mezitalia.com

web: www.mezitalia.com

VOLKSWAGEN GROUP ITALIA S.P.A., zastoupení ŠKODA AUTO a.s

dovozce automobilů značky Škoda

Viale G.R. Gumpert, 1

37137 – Verona

tel. +39 045 8091111

web: www.skoda-auto.it

EMME EMME S.r.l.

zastoupení Zetor, zemědělská technika
Via Rimembranza, 41
Villa Guardia (CO)
tel: 0039/031 990442
fax: 0039/031 9841333
e-mail: info@emmeem.it
web: www.emmeemmesrl.it

KOH-I-NOOR ITALIA S.p.a.

dovozce a distributor kancelářských potřeb
Via dell Artigianato
20 082 Binasco (MI)
tel: 0039/02 900 1151
fax: 0039/02 900 115 45
e-mail: info@k-i-n.it
web: www.kin.it

TAJMAC - MTM S.p.A.

zástupce výrobce kovoobráběcích strojů Tajmac-ZPS Zlín
Via Gran Sasso 15
20092 Cinisello Balsamo (MI)
tel: 0039/02 66017878
fax: 0039/02 66011457
e-mail: tajmac@tajmac-mtm.it
web: www.tajmac-mtm.it

TESCOMA S.p.A

italské zastoupení českého výrobce kuchyňského nádobí – společnost Tescoma a.s)
Via Traversa Caduti del Lavoro 3
250 46 Cazzago San Martino (BS)
tel.: 0039/030 7751394
fax: 0039/030 7756693
e-mail: info@tescoma.it
web: <http://www.tescoma.com>

K. KIEM Srl

společnost zastupující v Itálii zahraniční producenty piva, včetně českého Budvaru
39011 Lana (BZ)
Via S. Margherita 2
tel.: 0039/0473 561 354
fax : 0039/ 0473 563 915
e-mail: info@birrekiem.com
web: www.birrekiem.com

Biscaldi s.r.l.

společnost zastupující pivo značky Budvar
Via delle Fabbriche 8 CD-r
161 58 Genova Voltri
tel: 003901061281
fax: 00390106728112
kontaktní osoba: Pietro Biscaldi
email: pietro.biscaldi@biscaldi.com

BirraCeca

Dovozce českého piva a destilátů: pivo - Bohemia regent, Bernard, Pardubický pivovar; destiláty - Rudolf Jelínek Vizovice; Becherovka - Jan Becher; Sinop - výčepní zařízení; Greyland film - latexové masky; působnost v severní Itálii
Di Dagmar Poddana
Via Dei Caduti, 29
100 40 Givoletto (To)

tel/fax: 0039/011 994 7733

e-mail: info@birraceca.it

web: www.birraceca.it

BORLA BOHEMIA s.r.l. (dříve: BOHEMIA RAPPRESENTANZE s.r.l.)

sklo a skleněné výrobky - G. Benedikt, Thun Trade, Crystalex, Bohemia Jihlava, Crystal Bohemia Poděbrady, Crystalite Bohemia Světlá, Axum Bohemia, Bohemix Glass, Grass Atelier Morava, Kavalierglass, Blex

Viale Cirene, 4

20 135 Milano

tel: 0039/02 54001010

fax: 0039/02 54001020 nebo 0039/02 54001060

e-mail: info@bohemia.it, info@borla.net

web: www.bohemia.it, www.borla.net

Sklárny Květná 1794 srl

Via Saint Vincent, 6 - 00135 Roma

tel: 0039/06 99702618

Resp. Lenka Košíková

e-mail: lenka.kosikova@kvetna.it

CS ITALIA srl – PRECIOSA JABLONEX

bižuterie, sklo

Via Perossario Vecchia, 379

41038 San Felice sul Panaro

tel: +39/053082391

fax: +39/053582391

e-mail: info@cs-italia.it

web: www.cs-italia.it

Sellier&Bellot

obchodní zástupci českého výrobce v Itálii, lovecké a rybářské potřeby

Diamant sas

Via degli Scavi, 39

47 100 Forlì

tel: +39/0543 725100

fax: +39/0543 725529

e-mail: diamant.sas@libero.it

web: www.diamant-sas.it

T.F.C. S.r.l.

vojenská výzbroj

Via Marconi, 118

25069 Villa Carcina (BS)

tel.: +39/030 8983872

fax: +39/030 8980357

e-mail: info@tfc.it

web: www.tfc.it

LINET ITALIA

zastoupení českého výrobce nemocničních lůžek

Via G. Galilei, 48

25 020 Poncarale (BS)

tel.: 0039/030 3229519

fax: 0039/030 2415148

email: info@linetitalia.com

web: www.linet-italia.it

Hydropol ITALIA

obnovitelné zdroje

Piazza Europa, 5

25050 Passirano (BS)

tel.: +39/030 654 6202
fax: +39/030 510 9826 2
e-mail: commerciale@subalpina.eu
web: www.hydropol.it

PRAGOTECNA S.p.a.

zástupce pro dovoz keramiky z ČR
Via Terza Armata 2 – 34074 Monfalcone, Italy
tel: +39/0481411977
fax: +39/048144415
e-mail: commerciale@pragotecna.it
web: www.pragotecna.it

Lasvit

sklo
Via Gaspare Bugatti 15
20144 Milan
tel: +39 02 58108589
fax: +39 02 87163002
e-mail: italy@lasvit.com

Muse Boheme s.r.o.

kultura, obchod, turistika
mob: 0039-334-5286300
e-mail: info@museboheme.com
web: www.museboheme.it

4.5. Smluvní základna mezi oběma státy

Základním smluvním dokumentem upravujícím, kromě jiného, podmínky pro rozvoj hospodářských a obchodních vztahů, je Smlouva o přistoupení ČR k EU, jejíž ratifikační listiny ze strany ČR byly uloženy u vlády Italské republiky dne 3. listopadu 2003.

Základní smlouvy a dohody v hospodářské oblasti:

- Dohoda mezi vládou ČR a vládou IR o rozvoji hospodářské spolupráce ze dne 4.11.1997, která po proběhnutí ratifikace z italské strany vstoupila v platnost k 8.2.2001.
- Dohoda o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a zabránění daňovému úniku z 5.května 1981
- Smlouva o přátelských vztazích a spolupráci ze dne 23. ledna 1996, v platnost vstoupila dne 21.3.1998
- K 31.12.2008 byla po dohodě smluvních stran ukončena platnost Dohody o podpoře a ochraně investic mezi ČR a IR ze dne 22.1.1996, která platila od 1.11.1997

Dále platí tyto dohody:

- Dohoda o mezinárodní silniční dopravě z 26.5.1966
- Dohoda o vypořádání otevřených finančních a majetkových otázek z 27.7.1966
- Dohoda o spolupráci na veterinárním úseku z 3.9.1970
- Dohoda o ustavení kanceláře Italského národního úřadu pro zahraniční obchod ze 6.9.1972
- Dohoda o letecké dopravě z 2.10.1975
- Finanční dohoda ze dne 8.1.1987
- Dohoda o prohloubení průmyslové spolupráce na třetích trzích ze dne 9.1.1987
- Dohoda o spolupráci v oblasti vědy a techniky z 30.11.1990
- Dohoda o letecké dopravě z roku 1999
- Memorandum o porozumění o spolupráci v oblasti malých a středních podniků z 28.4.2003

- Memorandum o porozumění a spolupráci mezi Ministerstvem dopravy ČR a Ministerstvem infrastruktur a dopravy Italské republiky ze dne 9.12. 2004.

Smlouvy, které dosud nevstoupily v platnost:

- Dohoda o letecké dopravě ze 4.2.1999
- Nová kulturní dohoda mezi ČR a Itálií, o které se začalo jednat už v roce 2000, byla podepsána 8.2.2011 v Praze. Na české straně byl schvalovací proces ukončen podpisem dohody ministrem zahraničí. Stále se však čeká, až dohoda projde vnitřním ratifikačním řízením v Itálii.

Zájem o bilaterální spolupráci při zajišťování rezerv ropy a ropných produktů

Ministerstvo hospodářského rozvoje Itálie, které má ve své kompetenci zajišťování nouzových zásob ropy a ropných produktů, projevilo zájem o podpis memoranda o vzájemném skladování nouzových zásob s ČR.

V polovině roku 2014 byla zahájena jednání a konzultace na toto téma v ČR. Itálie v současnosti v této oblasti spolupracuje s Německem, Španělskem, Slovinskem, Maltou, Maďarskem, Dánskem, Velkou Británií, Francií a Nizozemím. V současnosti Itálie z dvanácti milionů tun ropných rezerv, které má k dispozici, drží v zahraničí dva miliony tun.

V případě ČR by objem vzájemně držných rezerv nemusel být příliš vysoký a rovněž rozsah druhů ropných produktů může být podle potřeby omezen. Rozšířením portfolia zemí, s nimiž Itálie v této oblasti spolupracuje, se vytváří větší prostor pro úspory na straně firem, které mají povinnost rezervy držet. To vyplývá především z vyšší nabídky na straně skladovatelů.

Pro české firmy s volnými skladovacími kapacitami by se tak v budoucnu mohly otevřít zajímavé obchodní příležitosti.

4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

Ve srovnání zemí OECD Itálie nepatří k největším poskytovatelům prostředků na rozvojovou spolupráci a je opakovaně vyzývána, aby podíl rozvojových prostředků na HNP zvýšila. Na druhou stranu rozpočtové možnosti Itálie svazuje dlouhodobě pomalý růst hospodářství a nutnost snižování vysoké míry veřejného zadlužení, která v roce 2014 překročila hranici 132 % HDP.

Italská rozvojová spolupráce

	Rozvojová spolupráce (mil. USD)	Rozvojová spolupráce / HND (%)
2010	2 996	0,15
2011	4 326	0,20
2012	2 737	0,14
2013	3 430	0,17
2014	3 342	0,16

Zdroj: [OECD](#)

Gestoři italské rozvojové spolupráce jsou dva: Ministerstvo zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce Itálie – spravuje cca 1/3 finančních prostředků určených na rozvojovou pomoc, Ministerstvo hospodářství

a financí Itálie – spravuje zbylé 2/3, které jsou určeny jako kapitálové vklady do bank a rozvojových fondů, restrukturalizace či prominutí dluhů a na příspěvky do fondů EU. Kromě těchto ministerstev se na rozvojové pomoci účastní v omezené míře další italská ministerstva, regiony a úřady místní samosprávy.

Italská rozvojová pomoc směřuje do následujících oblastí:

- Snižování chudoby (týká se hlavně Afriky, především subsaharské).
- Boj proti AIDS, malárii a tuberkulóze. Itálie přispěla do Globálního fondu pro boj proti AIDS, malárii a tuberkulóze 200mil. USD. Aktivity Fondu se realizují převážně v Africe.
- Vzdělávání. Prioritami Itálie je základní školství a vzdělávání učitelů (s využitím informačních a komunikačních technologií).
- Promíjení dluhů rozvojovým zemím. Itálie podepsala dohody o konverzi dluhů s Marokem, Jordánskem, Egyptem, Peru a Ekvádorem.
- Vytváření vhodného klimatu pro zahraniční investice. Itálie úzce spolupracuje se specializovanými organizacemi OSN. Novým fenoménem jsou společné iniciativy veřejného a soukromého kapitálu (Public Private Partnership).
- Podpora účasti rozvojových zemí na mezinárodním obchodu. Itálie se zaměřuje na poskytování technické pomoci (vyjednávání v rámci WTO, využití vývozu z rozvojových zemí, využití liberalizace světového obchodu pro boj proti chudobě v rozvojových zemích).
- Podpora postavení žen, ochrana mladistvých a postižených.

Itálie po schválení nového zákona zásadně změnila rozvojovou spolupráci

Itálie se po patnácti letech snah o transformaci systému rozvojové spolupráce dočkala a od srpna 2014 vstoupil v platnost dlouho připravovaný zákon. Vznikla rozvojová agentura, upraven se systém koordinace rozvojové spolupráce mezi jednotlivými resorty a byla ustavena nová platforma pro komunikaci s nevládními subjekty. Sekce rozvojové spolupráce Ministerstva zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce Itálie získá některé nové pravomoci, například při sestavování příslušné rozpočtové kapitoly. Zároveň bude připravovat tříleté plány rozvojové spolupráce, které bude následně schvalovat vláda. Do budoucna se počítá s větším zapojením soukromých finančních zdrojů a inovativních finančních nástrojů. Na tomto poli by se měla nově angažovat polostátní investiční společnost Cassa depositi e prestiti.

Smyslem nové legislativní úpravy, která byla v Itálii připravována dlouhých 15 let a vstoupila v platnost k 1.8.2014, je zeštíhlení a zlepšení akceschopnosti Itálie rozvojové spolupráce. Itálie si hodně slibuje od agentury pro rozvojovou spolupráci, která po svém vzniku v budoucnu převezme od ministerstva zahraničních věcí především přímou realizaci projektů.

Sekce rozvojové spolupráce ministerstva zahraničních věcí bude připravovat tříleté plány schvalované následně vládou. V uplynulých dvou letech objem finančních prostředků určených na rozvojovou spolupráci klesal.

Mezi priority italské rozvojové spolupráce z hlediska sektorů dnes patří: posilování dobrého vládnutí, zemědělství a potravinová bezpečnost, školství, zdravotnictví a rozvoj soukromého podnikání. K těmto prioritám v poslední době přibýly projekty prevence migrace. Tyto priority by se s novým systémem rozvojové spolupráce neměly nijak výrazně změnit. Dá se nicméně očekávat, že inovativní financování projektů, nová role společnosti Cassa depositi e prestiti a zapojení soukromých investorů půjde ruku v ruce s akcentováním priority rozvoje soukromého podnikání.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Sektorové příležitosti pro český export

Automobilová doprava

Tato nejvýznamnější položka českého vývozu má do budoucna šanci znovu růst. Trh s novými automobily se v Itálii dostal díky recesi na samé dno a lze očekávat oživení poptávky (od počátku r.2015 roste počet registrací nových automobilů). To je šance i pro dodavatele automobilových součástí. Italská automobilka Fiat sice dnes vyrábí většinu své produkce mimo Itálii, ale výrobu dražších a luxusních vozů chce v Itálii ponechat. Růst by znovu mohl i vývoz autobusů, jejichž výroba se v Itálii potýká s problémy nebo byla přesunuta do zahraničí. ZK Milán nezaznamenala v tomto sektoru poptávky místních výrobců či distributorů.

Chemický průmysl

Od roku 2009 v této skupině výrobků dominují destilované mastné kyseliny. Pokud jde o chemické výrobky, několikanásobně vyšších objemů vývozu z ČR bylo dosaženo například u iniciátorů a urychlovačů reakce (HS 3815) nebo u přípravků k čištění kovových povrchů a pájení (HS 3810). ZK Milán zaznamenává pravidelně cca 1-2 poptávky po chemických výrobcích ročně, převážně se jedná o různé kyseliny. Primárně se jedná o poptávky distributorů chemických látek, kteří dodávají dané produkty do místních laboratoří, výrobcům nátěrových hmot, či do plastikářského průmyslu. Problémem pro české společnosti, v tomto sektoru (kyseliny a jiné chemické látky) je, že náklady na přepravu jsou vzhledem k nízké marži v tomto odvětví veliké.

Kovozpracovatelský průmysl

Železo a ocel se staly významnými komoditami v obou směrech toku zboží mezi ČR a Itálií. Do budoucna by vývoz z ČR mohl růst kvůli problémům italských železáren s dodržováním norem ochrany životního prostředí. ZK Milán několikrát zaznamenala poptávky po těchto komoditách. Všeobecně ale ZK Milán zaznamenala spíše stagnující, až klesající italskou poptávku po oceli a železe. Ocel, železo, hojně využívány především ve stavebním sektoru, trpí konstantně negativním výkonem italského stavebního sektoru. Vyhledky na druhou polovinu tohoto roku a na rok příští ale slibují oživení pro hutní výrobky (především ve strojním sektoru a oživení se čeká i u stavebního sektoru).

Letecká doprava

Perspektivní může být i spolupráce mezi českým a italským kosmickým průmyslem, jíž v uplynulém roce ZÚ Řím věnoval velkou pozornost a podílel se na uspořádání prvního italsko-českého průmyslového dne, jehož pokračováním by mělo být obdobné setkání v Praze letos na podzim.

Obranný průmysl

Itálie patří k světovým zbrojařským velmocem. Přesto mají některé specializované výrobky z ČR v Itálii šanci se prosazovat. Vedle zbraní patřících do HS 9304 (konkrétně vzduchové pušky a pistole) jde dále o lovecké a sportovní zbraně a o náboje. Itálie patří mezi největší evropské výrobce zbraní. Zbrojní trh, a to navzdory hospodářské krizi, vykazuje dobrý stav, krize v tomto odvětví místní společnosti nezasáhla. Finálních výrobců střelných zbraní je v Itálii 233, specializovaných výrobců komponentů pro střelné zbraně je 179. Veškerá národní výroba střelných zbraní je pak soustředěna do klastru v okolí města Brescia (BS). Zde se vyrábí výlučně ruční palné zbraně (včetně sportovních a loveckých), jako jsou pistole

a pušky a těžké zbraně, jako jsou námořní děla. Tento klastr je velmi semknutý a řemeslo je předáváno z generace na generaci. Obchodní vazby jsou zde po desítky let ustálené a dodávky si místní výrobci palných zbraní zajišťují u svých historických partnerů z Brescii. ZK Milán měla příležitost hovořit s více než dvacátkou těchto výrobců, jež potvrdili, že veškeré dodávky a výroba zůstává výlučně u nich v údolí Val Trompia (okolí města Brescia). Jeví se tedy téměř nemožné jako dodavatel do tohoto sektoru v Itálii zařadit.

Sklářský a keramický průmysl

Zatímco stolní sklo v Itálii v uplynulé dekádě ztrácelo své pozice, vývoz ostatních skleněných výrobků rostl. Tradiční české dekorativní sklo se v Itálii muselo vypořádat s levnou konkurencí a změnou vkusu. Do budoucna by však mohlo zpátky své pozice znovu získávat v segmentech, v nichž může konkurovat kvalitou a originálním designem. České sklo si zachovává v Itálii stále dobrý zvuk. Čeští výrobci skla (dekorační sklo a sklo určené pro použití v domácnosti) se pravidelně účastní místních sektorových veletrhů. Změna vkusu je ale u Italů zřejmá a požadovány jsou především hladší linie a modernější design (především na severu země). Stabilně poptávané jsou vánoční dekorace a figurky. I zde si české sklo udržuje své dobré jméno, ale po konfrontaci ZK Milán s asociací distributorů vánočních produktů je zřejmé, že konkurence je na místním trhu obrovská (především levné výrobky z Polska, Číny, a podobně) a ručně foukané české vánoční ozdoby svými dekory ne zcela vyhovují místní poptávce, která i u těchto produktů žádá lehčí dekory. Rozdílná situace je na jihu Itálie, kde se českým vánočním ozdobám s bohatými malbami a zdobení stále daří velmi dobře. Další kategorii, které se začalo po období hlavní světové krize dařit, je výroba skleněných designových předmětů na objednávku (talíře, vázy, různé skleněné dekorace do interiérů).

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Antibiotika - Vývoz této komodity do Itálie sice od vstupu ČR do EU vzrostl téměř na dvojnásobek, avšak nedosahuje zatím úrovně z konce 90. let. Navíc italský farmaceutický průmysl (i díky přítomnosti nadnárodních korporací) patří k evropské špičce a dařilo se mu navzdory recesi. Italský trh se v tomto segmentu vyznačuje velmi ostrou konkurencí a čeští výrobci léčiv s tím musejí počítat. Léky neodměřené, ne krev, antiséra apod. vata aj - Jde o relativně novou položku v českém vývozu. Zřejmě se nejedná o finální výrobek, což může znamenat vývoz v rámci jedné nadnárodní korporace. Zajímavou položkou z pohledu pozitivní tendence trhu by se mohly jevit potravinové a vitamínové doplňky, jejichž poptávka na italském trhu neustále stoupá. Průměrná spotřeba vitamínu a potravinových doplňků byla v období krize 2 miliardy euro. I aktuální situace napovídá o pozitivním trendu, Italové i přes krizi považují zdraví za hlavní hodnotu.

Zemědělský a potravinářský průmysl

Slad i pražený - vývoz se ve sledovaném období od roku 1999 dramaticky zvýšil. Roste popularita sladových piv v Itálii a tomuto sektoru byl věnován i projekt ekonomické diplomacie v roce 2012. Cukr třtinový, řepný, sacharóza, chemicky čistá - Potravinářský průmysl patří do skupiny tahounů italského exportu a byl relativně méně zasažen dvěma vlnami hospodářské recese v uplynulých letech. Itálie není soběstačná a cukr dováží, aby pokryla jeho spotřebu v potravinářském průmyslu. V podnikatelské misi u příležitosti státní návštěvy českého prezidenta v roce 2012 v Itálii byl mimo jiné zástupce cukrovarnické skupiny z ČR. Pivo ze sladu - Vývoz českého piva se přiblížil na předkrizovou úroveň. Přesto je zde poměrně velký prostor pro další růst, příkladem může být úspěch belgických piv na italském trhu. V evropském měřítku je objem české produkce piva srovnatelný s produkcí Belgie (6. resp. 7. příčka). Avšak zatímco v žebříčku největších dovozců piva do Itálie patřila ČR za rok 2011 podle asociace Assobirra až 12. příčka, byla Belgie dokonce na třetím místě. V Itálii v posledních třech letech velmi vzrostla pivní kultura a konzumace tohoto produktu se značně zvýšila. Ve velkých bohatších městech na severu Itálie je poptávka soustředěna především na pivní speciály, piva z mikropivovarů a řemeslně vyráběná piva, piva nefiltrovaná. V posledních letech se také velmi rozmnožily nové italské minipivovary a právě řemeslná výroba piva. CzechTrade Itálie pravidelně zaznamenává poptávky po českém pivu.

Zpracovatelský průmysl

Spolu s chemickými surovinami jde o zboží s relativně nižší přidanou hodnotou a stupněm zpracování. Dřevo a výrobky ze dřeva Itálie do velké míry dováží. Tradičním zdrojem italských dovozů je i ČR. Ve srovnání s rokem 2007 poklesl český vývoz dvaapůlkrát. Prostor pro růst v příštích letech je tedy

poměrně značný. ZK Milán nezaznamenala v této položce poptávky italských subjektů po dodávkách z ČR, ani nezaznamenala zájem českých firem o asistenci na italském trhu.

Vodohospodářský průmysl

Vodohospodářský sektor v Itálii vykazuje silný deficit infrastruktury ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi. Disponuje zastaralými zařízeními (průměrné stáří 37 let), přitom zvláště na jihu je infrastruktura velmi opotřebovaná a dochází k velkým ztrátám (v některých případech údajně až 40%). Výše potřebných investic na obnovu infrastruktury během příštích 10 let se odhaduje na 60 miliard eur. Stát zřejmě nebude moci nést tíhu těchto nákladů v době, kdy se veřejné prostředky krátí, sám v plné výši.

Nedostatky v stávající infrastruktuře se bohužel promítají také do kvality vody na lokální úrovni. Voda nespĺňuje vždy zdravotní normy přítomnosti škodlivých látek a v této souvislosti dokonce Evropská komise zahájila řízení s Itálií. Pod hrozbou pokut roste tlak na realizaci projektů v oblasti vodohospodářství.

Z hlediska konkurenceschopnosti je vodohospodářský sektor pro ČR zajímavý, protože máme za sebou významné investice do výstavby čističek vod a do zlepšování vodovodní sítě. České firmy tak mohou nabídnout poměrně čerstvé reference z významných infrastrukturních projektů. Naopak zanedbávání vodovodní infrastruktury v Itálii vedlo mimo jiné k tomu, že italským firmám chybějí potřebné reference, zkušenosti, technologie a znalosti.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 1107 - Slad i pražený HS 1701 - Cukr třtinový řepný sacharosa chemicky čistá HS 2203 - Pivo ze sladu
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 2941 - Antibiotika HS 3003 - Léky neodměřené ne krev antisera ap vata aj
Chemický průmysl	HS 3823 - Pojidla pro licí formy ost výr chem průmyslu
Zpracovatelský průmysl	HS 4415 - Bedny bedničky klece bubny palety ap ze dřeva
Obranný průmysl	HS 9304 - Zbraně ostatní ne zbraně sečné bodné
Sklářský a keramický průmysl	HS 7003 - Sklo lité profilové ploché válcované nezprac HS 7006 - Sklo lité tažené plavené vrtané aj zpracované HS 7007 - Sklo bezpečnostní tvrzené vrstvené HS 7010 - Demižóny láhve baňky lékovky víčka aj ze skla HS 7013 - Sklo stolní domácké kuchyňské aj zboží HS 7016 - Dlaždice desky kameny cihly tašky aj skleněné HS 7018 - Perly imitace perel drahokamů ap ze skla HS 7019 - Vlákna skleněná a výrobky z nich

Kovozpracovatelský průmysl	HS 7204 - Odpad šrot železný ocelový odpad přetavený HS 7213 - Tyče pruty z železa oceli neleg válc za tepla HS 7214 - Tyče pruty jiné z železa oceli nelegované HS 7217 - Dráty z železa oceli nelegované HS 7223 - Dráty z oceli nerezavějící HS 7224 - Ocel legovaná ost v ingotech aj tvarech zákl HS 7227 - Tyče pruty válc za tepla z oceli legované ost HS 8212 - Břítvy strojky čepelky holicí HS 7229 - Dráty z oceli legované ostatní
Automobilová doprava	HS 8702 - Vozidla motorová pro dopravu veřejnou osobní HS 8703 - Auta os aj vozidla motorová pro přepravu osob HS 8708 - Části součásti vozidel motor osob aj traktorů
Letecká doprava	HS 8801 - Balony, vzducholodě; kluzáky, rogalá apod. HS 8802 - Aerodynamy ost lodě kosmické nosiče startovací HS 8803 - Části balonů větroňů ap lodí kosmických HS 8804 - Padáky i rotující části příslušenství HS 8805 - Katapulty letecké aj příst pro výcvik letecký

Aktuální sektorové příležitosti pro Itálii

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](#).

5.2. Kalendář akcí

Společné akce Velvyslanectví v Římě a kanceláří CzechTrade v Miláně v roce 2015:

Seminář zaměřený na investice v automobilovém průmyslu v ČR - 26.3. 2015 Turín

Velvyslanectví ČR v Římě společně s Honorárním konzulátem ČR s působností pro Piemont a Ligurii, bankou UniCredit Turíno, Průmyslovou unií Turín, agenturou CzechInvest a kanceláří CzechTrade v Milánu organizovaly dne 26.3.2015 v italském Turíně pro zástupce italských firem investiční seminář, jehož cílem bylo poskytnout kontakty a informace o investičním prostředí a o službách, které mohou být nabídnuty zájemcům o investice v ČR. V rámci semináře, jehož se zúčastnilo přibližně 30 zástupců italského průmyslu, byly poskytnuty informace o dosavadních úspěšných investicích italských automobilových firem působících v ČR a o možnostech spolupráce českých a italských firem v automobilovém průmyslu. Region Piemont, jehož hlavní město Turín se stalo srdcem italské výroby automobilů (automobilka koncernu Fiat), je významným centrem italského automobilového průmyslu a jsou zde též významně zastoupeny firmy vyrábějící automobilové komponenty.

Seminář DOING BUSINESS IN THE CZECH REPUBLIC na EXPO 21.5.2015

Advokátní kancelář Kučera & Associates organizuje dne 21.5. 2015 společně s Kanceláří generálního komisaře účasti ČR na Všeobecné výstavě EXPO 2015 podnikatelský seminář v prostorách národního pavilonu ČR na výstavišti Expo v Miláně. Na organizaci se podílejí rovněž zahraniční kancelář CzechTrade v Miláně a Velvyslanectví ČR v Římě. Seminář je zaměřen na investiční prostředí v ČR, informace o

podmínkách ve veřejných zakázkách a služby, které mohou být zájemcům o navázání kontaktů v ČR nabídnuty.

Vodohospodářský seminář na EXPO 16. 6. 2015

Velvyslanectví ČR v Římě společně s kanceláří CzechTrade v Miláně a Czech Water Alliance organizují dne 16. června 2015 Den českých technologií ve vodním hospodářství v prostorách národního pavilonu ČR v rámci Světové všeobecné výstavy Expo 2015 v Miláně. Podnikatelské fórum za účasti firem z ČR má za cíl seznámit italské firmy a další subjekty s technologiemi, službami a výrobky českých firem v oblasti vyspělých vodohospodářských technologií a poskytnout prostor pro navázání partnerství mezi českým a italským podnikatelským sektorem. Uspořádání podnikatelského fóra v českém pavilonu na výstavě Expo zapadá do tématu výstavy „potraviny pro život“ – voda jako základní potravina potřebná k životu. Seminář je organizován v návaznosti na schválení projektu na podporu ekonomické diplomacie Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Propagace českého sladu, chmele a piva na EXPO 1.10.2015

V rámci projektů na podporu ekonomické diplomacie Ministerstva zahraničních věcí ČR organizují Velvyslanectví ČR v Římě společně s kanceláří CzechTrade v Miláně, zahraničním zastoupením CzechTourism v Itálii a Ministerstvem zemědělství ČR dne 1. října 2015 podnikatelský seminář na propagaci českého sladu, chmele a piva v prostorách pavilonu ČR v rámci Světové všeobecné výstavy Expo 2015 v Miláně. Cílem semináře je podpora vývozu českého chmele, sladu a piva do Itálie, zvýšení povědomí o tradičních výrobcích českého pivovarnictví a s ním spojenými technologiemi (minipivovary), chráněném zeměpisném označení "České pivo" i tradičním výrobním postupu, jež určuje nezaměnitelné atributy českého piva. Účelem semináře je současně přispět k propagaci českých potravin a podpořit cestování za českou gastronomií do ČR. Seminář má pomoci českým firmám v hledání možností pro jejich uplatnění na italském trhu a v navázání partnerství s italským podnikatelským sektorem.

FORUM AGENTI MILANO 2015 27. - 28.11.2015

Zahraníční zastoupení CzechTrade v Itálii ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Římě připravují ve dnech 27. až 28.11.2015 v italském Miláně prezentaci českých firem za účelem nalezení nových odbytových možností pro české exportéry. Forum Agenti je místo, kde mají české firmy v rámci B2B setkávání příležitost nalézt svého obchodního zástupce pro italský trh. Letošní setkání bude již v řadě pátou edicí toho úspěšného veletrhu pořádaného v Miláně. Akce je připravována organizací Agent321 ve spolupráci a pod patronátem Italské národní federace obchodních zástupců (FNAARC), Italské národní konfederace společností a podnikatelů (Confcommercio) aj. Role obchodního zástupce má v Itálii dlouhodobou tradici v rámci obchodních vztahů a je tedy jedním z vhodných nástrojů uvedení zboží na lokální trh.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Hlavní prodejní řetězce v Itálii : Auchan, Billa, Bric, Carrefour, Colmar, Conad, Coop, Crai, Despar, Decathlon, Esselunga, Emmelunga, Gigante, IKEA, Iper, Lidl, Leroy Merlin, Pam, Rinascente a Selex. V oblasti potravinářského („food“) i nepotravinářského („non food“) maloobchodu v Itálii mají oproti většině dalších zemí EU dosud významný podíl malé nezávislé obchody. Zahraniční obchodní řetězce začaly v Itálii relativně pozdě. Například významná francouzská společnost Carrefour, v současnosti jeden z leaderů na italském trhu, zahájila svou činnost v Itálii v roce 1993, její francouzská kolegyně, společnost Auchan zde působí od roku 1989.

Největším italským distribučním řetězcem je Coop, který v roce 2014 kontroloval 15,3% italského trhu s potravinami a spotřebním zbožím, a který celosvětově v kategorii distribučních řetězců patří k padesáti největším.

Přehled největších distributorů potravin v Itálii v roce 2014

Název společnosti	% podíl na obratu
COOP	15,3
CONAD	10,6
SELEX	8,1
ESSELUNGA	7,8
Gruppo AUCHAN	7,8
Gruppo CARREFOUR	6,6
DESPAR	5,1

OSTATNÍ	38,7
---------	------

Zdroj: AC Nielsen

Aktuální přehled hlavních distribučních řetězců lze nalézt na [webových stránkách](#).

Vstup na italský trh

České firmy, které mají zájem o vstup na italský trh, by měly nejdříve provést důkladný marketingový průzkum zahrnující především vyhodnocení velikosti trhu a analýzu limitujících podmínek uplatnění výrobků na trhu. Vývozní firmy by měly provést předběžné cenové kalkulace a objektivní porovnání s nabídkou konkurence. Pro Itálii je typický výskyt průmyslových klastrů, v rámci kterých se koncentrují jednotlivá odvětví. Italský trh je v řadě oborů zcela zaplněn a nové produkty mají šanci na uplatnění zpravidla tehdy, je-li při jejich prodeji nabízena nižší než obvyklá cena, nebo má-li takový produkt výjimečné technické parametry. Rychlost a přesnost dodávky dle sjednaných podmínek se předem předpokládá. Italové v posledních letech vyvíjejí velký tlak na cenu, hledají levnější dodávky z mimoevropských států, či dislokují výrobu mimo apeninský poloostrov. Převažuje italské povědomí o levném českém zboží. Je třeba se na jednání o obchodních podmínkách řádně připravit a nechat si prostor pro dodatečnou slevu! V praxi je velmi běžné, že italské společnosti neuznávají prodejní podmínky českého dodavatele a trvají na vlastních. Je velmi důležité, aby české firmy trvaly především na částečné, či úplné platbě zboží předem.

Obvyklé ceny na italském trhu v řadě komodit si lze ověřit - např. milánská obchodní komora pravidelně vydává souhrnný materiál, který obsahuje velkoobchodní cenové indikace pro vybrané druhy zboží. Pro prosazení výrobků je vhodné využít několika cest současně :

1. sledovat veletržní akce - účastnit se jako návštěvník nebo vystavovatel
2. využít informací, oborových studií, seznamů členů a aktualit publikovaných podnikatelskými asociacemi - např. informace o cenách nemovitostí, surovin a výrobků ve velkoobchodě on-line za poplatek nabízí [milánská obchodní komora](#)

Pokud jde o uzavírání obchodních kontraktů, z hlediska prevence případných budoucích sporů je v zájmu obou partnerů uzavírat veškeré zakázky písemnou formou v originále. Pro daný kontrakt jsou určující tzv. všeobecné podmínky, na nichž se obchodní partneři vzájemně dohodnou. Je vhodné je sepsat písemně (tato praxe je obvyklá zejména u standardních komodit či služeb - podmínky se uvádí drobným písmem na zadní stranu kontraktu). Na takto specifikované podmínky se lze v případě sporu odvolat.

Je potřeba mít na zřeteli, že Itálie se skládá z dvaceti regionů, které jsou jeden od druhého velmi odlišné. Jen velmi malý zlomek velkých společností pokrývá svou distribuční síť celý apeninský poloostrov. Vzhledem k odlišnosti jednotlivých regionů je také velmi pravděpodobné, že české výrobky (týká se především spotřebního zboží, potravin) nebudou vhodné pro všechny regiony. Pro Itálii je charakteristické velké množství malých a středních průmyslových podniků, ve vnitřním obchodě často rodinných. Pro velké rozdíly hospodářské vyspělosti severní a jižní části země je taktické navazovat první obchodní kontakty, provádět průzkum trhu (zejména na veletrzích) a vyhledávat obchodní zástupce především na severu Itálie. Z těchto důvodů je dobré si vytipovat na začátek jeden, dva regiony a organizovat prodej formou výhradního/nevýhradního dovozce či obchodního zástupce. Pro jih je žádoucí vyhledat si jiného zástupce se znalostí místních poměrů.

Základní dělení obchodních zástupců v Itálii

Obchodní zástupce hraje klíčovou roli v italské ekonomice a podle odhadů Národní federace asociací obchodních agentů a reprezentantů (zkr. [FNAARC](#)) dosahuje objem kontraktů uzavřených díky činnosti obchodních zástupců až 70% HDP. Byť jde možná o přehnaný odhad, faktem zůstává, že FNAARC se pyšní tím, že v současnosti na italském území působí více než 200 tisíc obchodních agentů a reprezentantů.

Pokud jde o obchodní zastupování v Itálii, rozlišujeme tři základní kategorie:

1. Obchodní agent

Obchodní agent (it. agente di commercio) je prodejcem, který zajišťuje vztah mezi zastupovanou firmou a jejími stávajícími či potenciálními klienty. Obchodní agent je pověřen firmou, aby systematicky a kontinuálně vyhledával nové odběratele pro zboží nebo služby zastupované firmy v geograficky vymezené oblasti. Vztah mezi agentem a firmou je upraven smlouvou o obchodním zastoupení.

V Itálii existují dva druhy obchodních agentů:

- Jednomandátoví (it. agenti monomandatori) – zastupují pouze jednu firmu a jsou vázáni výlučně k této firmě
- Vícemandátoví (it. agenti plurimandatori) – zastupují současně více firem

2. Obchodní reprezentant

Velmi podobnou úlohu zastává obchodní reprezentant s tím rozdílem, že reprezentant je zmocněn zastupovanou firmou k přijímání plateb z prodeje, který zprostředkoval.

Oba výše uvedené typy obchodních zástupců v Itálii působí jako osoby samostatně výdělečně činné a jsou plátcí DPH. Z uzavřených obchodů získávají stanovená procenta provize. V některých případech mohou mít sjednan fixní příjem a k němu bonusy za každý nový kontrakt. Nebo je jim hrazena část výdajů spojená se získáváním nových zakázek, například ze spotřeby pohonných hmot.

Určení výše provize a její vlastní složení je ponecháno na vlastní dohodě stran. Převážně se výše provize pohybuje v rozmezí od 2% - 15 až 20% a mění se podle: odvětví; obtížnosti prodeje výrobků; konkurence v daném sektoru; slevy, která se uděluje během jednání o prodeji atd.

Výhodou pro zastupovanou firmu je skutečnost, že neodvádí za obchodního zástupce příspěvky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, resp. dle Římské smlouvy z roku 1960 existuje v Itálii povinnost registrace obchodních zástupců v systému ENASARCO ze strany zmocnitele (společnosti využívající obchodního zástupce k prodejm zboží), tedy zmocnitel by měl za obchodního zástupce dané poplatky odvádět. Tato povinnost však není vymahatelná zákonem.

Před zahájením činnosti se oba zmíněné typy obchodních zástupců musí nechat zapsat do rejstříku obchodních zástupců u místně příslušné obchodní komory. Žádost o zápis má zákonem stanovené náležitosti, k nimž patří plnoletost nebo například trestní bezúhonnost.

3. Obchodní zprostředkovatel

Obchodní zastupování firem v Itálii provádějí dále obchodní zprostředkovatelé (it. procacciatori d'affari; angl. intermediaries), kteří na rozdíl od obchodních agentů a reprezentantů nevykonávají tyto aktivity kontinuálně a systematicky, ale spíše příležitostně. Zároveň nejsou zapsáni do zvláštního rejstříku obchodních zástupců vedeného obchodními komorami. Nejsou registrováni k dani z přidané hodnoty (it. partita IVA) a faktury mohou vystavovat jen se svými fiskálním identifikačním číslem (it. codice fiscale). O aktivitách obchodních zprostředkovatelů se lze více dozvědět na [webových stránkách](#), které jsou věnovány nejen činnosti zprostředkovatelů v Itálii, ale i v jiných zemích.

Ekonomický úsek může na vyžádání zaslat přehled právních kanceláří a poradenských firem, které působí v ČR a zároveň v Itálii nebo se věnují právním aspektům mezinárodních vztahů.

Vyhledávání obchodních agentů, reprezentantů a zprostředkovatelů

Tuto službu standardně poskytuje CzechTrade ve spolupráci s Agent 321.

[Agent 321](#) je jednou z největších asociací sdružující obchodní zástupce v Itálii. Tato společnost nabízí možnost inzerce a oslovení více než 390 000 obchodních zástupců v různých zemích světa. Více informací naleznete na cizojazyčných verzích webových stránek společnosti (francouzština, němčina, španělština, angličtina a polština).

Na webových stránkách Agent321 dále naleznete odkaz na italskou jazykovou verzi stránek věnovaných [vyhledávání obchodních zástupců v Itálii](#). Zde firmy hledající obchodní zástupce za poplatek inzerují a

italští obchodní zástupci tyto webové stránky pravidelně sledují a podle zájmu reagují na publikované inzeráty.

Vyhledávání obchodních zástupců jsou věnovány v Itálii další tři webové portály v italském jazyce:

- www.venditori.it
- www.rappresentanti.it
- www.agenti.it

Na výše zmíněných webových stránkách jsou vedle konkrétních inzerací firem hledajících obchodní zástupce také informace o zvlášť organizovaných setkáních firem a obchodních zástupců „Forum Agenti“, která se ve spolupráci s organizací Agent321 a Národní konfederací asociací obchodních agentů a reprezentantů zpravidla v Miláně a v Římě. Detailnější informace může českým firmám poskytnout [zahraniční kancelář CzechTrade v Miláně](#) a Ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Římě, které každoročně pořádají kolektivní účast českých firem na Fóru obchodních zástupců v Miláně.

6.2. Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Itálie patří do celního území EU. Otevřením evropského jednotného vnitřního trhu (JVT) v lednu 1993 (s následným přistoupením dalších zemí) odpadly celní kontroly na vnitřních hranicích EU. Ve vnitřním styku zemí EU se nevybírají cla. Přistoupením ČR od 1. května 2004 k EU se bilaterální obchod s Itálií stal součástí vnitrounitního obchodu (intrakomunitárního obchodu), který nepodléhá celní kontrole ani výběru celních dávek.

Toto platí pouze pro zboží určené k volnému propuštění do distribuce v zemích EU, tj. pro zboží nepodléhající komunitárním transitním procedurám nebo pro zboží dodávaná na mezinárodní celní dokumenty (karnet TIR). Interní komunitární tranzitní procedura (T2) je tedy aplikována u zboží dodávaného z jednoho členského státu do druhého přes nečlenský stát.

Zboží pocházející z nečlenských států EU (z tzv. „třetích zemí“) musí být procleno, aby mohlo být vpuštěno do vnitřního oběhu. V Itálii platí od 1.1.1994 Celní zákoník Evropských společenství, který doplňuje Společný celní tarif, který je každoročně aktualizován a obsahuje kromě jiného celní sazby na dovozy zboží z třetích zemí. Pravidla a sazby jsou společné pro dovoz do ČR i do Itálie ze třetích zemí a lze je nalézt na internetových stránkách [Celní správy ČR](#).

V Itálii platí, stejně jako v ostatních členských zemích EU, společný celní sazebník a harmonizovaný systém popisu a číselného označování zboží, který je aplikovaný rovněž v českém celním sazebníku a slouží i pro statistické účely.

Ochrana domácího trhu

Itálie se řídí legislativou EU a obchod s ČR je tedy liberalizován. V rámci evropských směrnic však Itálie poměrně striktně požaduje dodržování norem kvality řady produktů, vycházejících z ustanovení a norem na „ochranu spotřebitele“. Zvýšené ochraně podléhají na italském trhu zejména potraviny. Přičemž do homologačního režimu patří také léčiva a zdravotnické přípravky. Dále existují omezení například při přepravě živých zvířat, která vyplývají z unijních předpisů ochrany zdraví a pohody zvířat.

Pokud jde o tranzit obchodních zásilek přes Itálii, podléhá přeprava určitého druhu zboží (např. vojenské techniky) zvláštním administrativním procedurám. Před odesláním takovýchto zásilek, je proto vhodné obrátit se na Ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Římě a některé administrativní aspekty konzultovat. Současně Ekonomický úsek doporučuje využívat služeb spedičních firem, které mají s tímto druhem přepravy zkušenosti.

6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Přes veškeré úsilí o zjednodušení procedur zůstává založení společnosti v Itálii poměrně komplikovanou a časově náročnou záležitostí. Zejména cizince, kteří neznají dobře místní specifika, čeká nelehký úkol, pokud se rozhodne založit v Itálii společnost.

Obecně se podnikatelé zakládající společnost v Itálii mohou s žádostí o pomoc obrátit na daňové, finanční a podnikové poradce (it. "dottore commercialista"), kteří se touto problematikou profesionálně zabývají. K založení společnosti je však nutné využít i služeb notáře, proto je možné alternativně vyřídit založení společnosti u notáře. Pomoc při zakládání obchodních společností v Itálii nabízejí také advokátní kanceláře. Velvyslanectví ČR v Římě může na vyžádání poskytnout kontakty několika kancelářů, z nichž některé mají pobočku i v ČR.

Při založení obchodní společnosti je mimo jiné nezbytné její zapsání do obchodního rejstříku vedeného místní obchodní komorou (Registro Imprese). Některé velké obchodní komory (členství je pro všechny firmy v Itálii povinné) mají pro cizince specializované přepážky.

[Podrobné informace o založení společnosti v Itálii.](#)

Filiálky (it. sede secondaria) mohou v Itálii existovat, aniž by bylo nutné zakládat samostatné právní jednotky. Lze je financovat prostřednictvím běžného účtu mateřského podniku, který také jmenuje ředitele a právního představitele filiálky. I zde však je třeba registrovat jednotku u příslušné obchodní komory.

Hlavní právní formy italských obchodních společností

Akciová společnost/Società per azioni (S.p.A.):

- stanovy musí mít formu veřejného dokumentu a obsahovat předmět podnikání, výši upsaného a zaplaceného základního jmění, jména a pravomoci statutárního, vrcholného a dozorčího orgánu, atd. Minimální základní jmění je 120.000 EUR. Založit ji mohou minimálně dva společníci.

Společnost s ručením omezeným/Società a responsabilità limitata (S.r.l.):

- Minimální základní jmění je 10.000 EUR. Podmínky pro založení jsou obdobné jako u akciové společnosti, při založení musí být alespoň dva společníci. Zvláštní formu s.r.l. tvoří společnosti s pouze jedním společníkem – Società Unipersonale a Responsabilità Limitata, pro které platí některá odlišná ustanovení, například na rozdíl od běžné s.r.l. musí být základní jmění uhrazeno v plné výši již v okamžiku založení.

Veřejná obchodní společnost/Società in nome collettivo (S.n.c.):

- tvoří ji většinou dva nebo více společníků, kteří ručí za závazky společnosti neomezeně celým svým majetkem.

Komanditní společnost /Società in accomandita semplice (S.a.s.):

- komplementáři ručí společně a nerozdílně, řídí a zastupují společnost, komanditisté ručí jen do výše svého splaceného podílu.

Komanditní společnost na akcie/Società in accomandita per azioni (S.a.p.A.):

- je kombinací komanditní a akciové společnosti.

Individuální podnik, firma jednotlivce/lavoratore autonomo

- je velmi běžnou formou podnikání, jejíž náležitostí je zápis do obchodního rejstříku u obchodní komory v místě působení.

Družstvo/Società cooperative (S.c.)

- společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání či zajišťování hospodářských, sociálních, bytových či jiných potřeb svých členů

Konsorcium/Società consortile

- příležitostné sdružení podniků zpravidla za účelem zhotovení určité velké zakázky nebo jiné účasti v operaci velkého rozsahu.

Síť podniků/Rete di impresa

- nedávno byla uzákoněna také možnost založení uskupení "síť podniků" (it. rete di impresa), které mohou rovněž například kompenzovat malou velikost tím, že úzce spolupracují.

6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Propagace výrobků či služeb formou inzerce v tisku je běžná. Inzerce zboží se provádí i rozesláním prospektů nebo vyvěšováním letáků ve veřejných dopravních prostředcích. Využit se dají billboardy nebo reklamní vysílání v rozhlasu a televizi. Prosazuje se také reklama na internetu.

Oblast sdělovacích prostředků je v Itálii velmi rozsáhlá a pestrá. Vedle mnoha periodik s distribucí po celé zemi (např. ekonomický deník *Il Sole 24 Ore*, dále pak *Corriere della Sera*, *Il Messaggero*, *La Stampa*, *La Repubblica*) existují v Itálii stovky větších či menších lokálních tiskovin a dalších médií, jako jsou televizní a rozhlasové stanice.

Ve velkých městech jsou distribuovány zdarma maloformátové deníky *Metro* (obdobně jako v ČR), *Leggo* a *City*. K distribuci těchto tiskovin jsou využívány zejména prostory zastávek a stanic v městské hromadné dopravě.

Sdělovací prostředky jsou v Itálii důležitým tvůrcem veřejného mínění. Na druhou stranu je nezbytné upozornit na vysoké náklady této formy reklamy. Velmi účinnou alternativou je prezentace na mezinárodních nebo lokálních veletrzích a výstavách, které jsou v Itálii velmi početné.

Doporučuje se provádět veškerou propagaci přímo v italském jazyce, neboť zejména ve středních a jižních regionech země znalost angličtiny není příliš rozšířená. Volba jazyka je přirozeně závislá na cílové skupině, a proto se v posledních letech objevily například reklamní kampaně mobilních operátorů v jiných jazycích - např. v rumunštině viz početná menšina žijící v Itálii.

Nejvýznamnější italské veletrhy v roce 2014 a jejich podpora ze strany ICE

Nově zvolená prezidentka Výboru průmyslových veletrhů při Generální konfederaci italského průmyslu (*Confindustria*) *Giuliana Ferrofino* pokládá za strategické zrevidovat současný systém podpory a realizace veletrhů. Podle ní je třeba přijmout urychleně opatření, která přenesou kompetence z regionů na centrální úroveň. Důležitou roli při propagaci a podpoře italských veletrhů respektive italských účastí na veletrzích v zahraničí bude hrát ICE (Agentura pro propagaci a internacionalizaci italských firem v zahraničí – obdoba české agentury *CzechTrade*).

Přehled nejvýznamnějších mezinárodních veletrhů

Název a místo konání	Obor a webové stránky
PITTI IMMAGINE UOMO/W, Florencie	móda pro ženy a muže, www.pittimmagine.com
PITTI IMMAGINE BIMBO, Florencie	móda pro děti, www.pittimmagine.com
PITTI IMMAGINE FILATI, Florencie	móda, textil, tkaniny, www.pittimmagine.com
ANTEPRIMA, Milán	móda, www.anteprima-fair.it

MODA IN (a MilanoUnica), Milán	móda, www.modain.it
FIERAGRICOLA, Verona	Zemědělství, www.fieragricola.it
BioEnergy Italy, Cremona	biomasa, obnovitelné zdroje, www.cremonafiere.it
MIDO, Milán	optika, www.mido.com
MICAM SHOEVENT, Milán	móda, obuv, www.micamonline.com
TASTE, Florencie	potravinařství, vinařství, www.pittimmagine.com
LINEAPELLE, Boloňa	móda, kůže, www.lineapelle-fair.it
COSMOPROF/COSMOPACK, Boloňa	kosmetika, www.cosmoprof.it
VINITALY/ ENOLITECH / AGRIFOOD, Verona	víno, destiláty/ technologie vinařství/ zemědělství, potravinářství, www.vinitaly.com , www.enolitech.com , www.solagrifood.com
EUROCUCINA/SALONE ARREDO/SALONE INT. DEL MOBILE/SALONE, Milán	nábytek, kuchyně, koupelny, bytové doplňky, kancelářský nábytek, www.cosmit.it
CIBUS, Parma	potravinařství, www.cibus.it
VENDITALIA, Milán	prodejní automaty, www.venditalia.com
SAMOTER, Verona	stavební stroje, www.samoter.com
XYLEXPO, Milán	dřevoobráběcí stroje, www.xylexpo.com
LAMIERA, Boloňa	kovoobráběcí stroje, www.lamiera.net
MODAPRIMA, Florencie	móda, www.pittimmagine.com
FRAGRANZE, Florencie	kosmetika, www.pittimmagine.com/corporate/fairs/fragranze.html
SALONE DEL CAMPER, Parma	obytné vozy, přívěsy, stany, vybavení, služby cestovního ruchu, www.salonedelcamper.it
CERSAIE, Boloňa	keramika, stavebnictví, koupelnové vybavení, www.cersaie.it
TECNARGILLA, Rimini	technologie a stroje pro keramický a cihlářský průmysl, www.tecnargilla.it

MARMOMACC, Verona	stroje, nástroje a technologie na zpracování mramoru, kamene a žuly, www.marmomacc.it
ABITARE 100% PROJECT, Verona	interiérová řešení, dekorace interiéru, interiérové doplňky, www.abitareiltempo.com
CREMONA MONDOMUSICA, Cremona	hudební nástroje, www.cremonafierte.it
BI-MU/SFORTEC, Milán	obráběcí stroje, robotika, automatizace, technické subdodávky, www.bimu.it
SALONE NAUTICO INTERNAZIONALE, Janov	lodě, vybavení, www.genoaboatshow.com
VISCOM ITALIA, Milán	komunikace, www.visualcommunication.it
SAIE, Boloňa	stavebnictví, technologie, diagnostika, inženýrské sítě, stavební chemie, www.saie.bolognafierte.it
FIERA INTERNAZIONALE BOVINO DA LATTE, Cremona	chov skotu, mlékárenství, veterinářství, agrotechnika, www.cremonafierte.it
CIBUS-TEC, Parma	Zpracování a balení potravin, www.cibustec.it
EICMA MOTO, Milán	motocykly, doplňky, www.eicma.it
EIMA, Boloňa	zemědělská a zahradní technika, www.eima.it

Zdroj: CFI – Comitato Fiere Industria (Výbor pro průmyslové veletrhy), Confindustria

Seznamy výstav a veletrhů v Itálii lze nalézt na následujících webových stránkách:

- [Comitato Fiere Industria CFI](#) (Výbor průmyslových veletrhů) (italsky, anglicky)
- [Associazione Esposizioni e Fiere Italiane](#) (Sdružení italských výstav a veletrhů) (italsky, anglicky, čínsky, rusky, španělsky, francouzsky, portugalsky, německy, arabsky)
- Fiera Milano (Milánský veletrh), [italsky](#), [anglicky](#), [česky](#)
- Na serveru www.all.biz (mezinárodní rejstřík firem, zboží, služeb a informací pro podnikatele v několika jazykových mutacích) lze nalézt také přehled veletrhů v Itálii, [česky](#)

Oficiální a významné společné účasti firem z ČR na veletrzích v Itálii

Informace o plánovaných oficiálních účastech ČR na výstavách a veletrzích v zahraničí lze nalézt na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR: www.mpo.cz. Dále lze informace o veletrzích s plánovanou českou účastí najít na stránkách www.businessinfo.cz v sekci zahraniční obchod - Itálie.

Světová světová výstava EXPO 2015 v Miláně. Hlavní téma výstavy: „Feeding the Planet, Energy for Life“.

Výstava EXPO 2015 se koná ve dnech 1.5. až 31.10. 2015. Pořadatelé výstavy si kladou za cíl přilákat 20 mil. návštěvníků (30% cizinců). Výstava si vyžádala investice ve výši cca 12 mld. eur v regionálním

měřítka a zhruba 2 mld.eur do výstavního areálu o velikosti 1,1 mil. m². Výstavní areál tvoří prostory pro pavilony, kulturní vystoupení, odpočinek a zábavní vyžití. Informace o české účasti na [EXPO 2015](#).

Na stánkách Business Info je též možno nalézt [Speciál o české účasti na Světové všeobecné výstavě Milán 2015](#), který připravuje CzechTrade Milán ve spolupráci s redakcí Businessinfo.

6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ochrana práv duševního vlastnictví v Itálii odpovídá standardům zemí EU. Při pouličním stánkovém prodeji je však možné se setkat s kopiemi spotřebního zboží světoznámých značek.

6.6. Trh veřejných zakázek

Italská pravidla nákupů veřejného sektoru odpovídají pravidlům jednotného vnitřního trhu EU a pravidlům GATT. Veřejné zakázky se realizují na vládní i na regionální úrovni, přičemž objemy zakázek místních samospráv mohou někdy převyšovat objemy vládních nákupů, což souvisí s rostoucí mírou fiskálního federalismu.

Zadavatel může požadovat předložení dokladů o tom, že dodavatel:

- je registrován v obchodním rejstříku
- má potřebné finanční prostředky a ekonomickou kapacitu
- má potřebnou technickou kapacitu

Dále mohou zadavatelé žádat o bankovní vyjádření, nebo o předložení obchodní bilance nebo výkazu celkového obrátu za poslední tři roky. Vyžadují se i certifikáty o bezdlužnosti vůči správě sociálního zabezpečení a vůči finančnímu úřadu. Nabídky dodavatelů, kteří nejsou způsobilí či kompetentní, jsou přirozeně vyloučeny.

Od roku 2013 byla zavedena některá nová pravidla. Kvůli dohledu nad veřejnými zakázkami byla zřízena databáze dokumentace k veřejným zakázkám spravovaná orgánem dohledu. Od 1. 4. 2013 mají firmy, které se chtějí účastnit tendrů nad 1 milion eur odevzdat veškerou dokumentaci příslušnému správnímu orgánu. Pro účastníky a následně vítěze tendru v Itálii vzniká povinnost uhradit náklady spojené se zveřejněním tendru. Další novinkou je vznik Rejstříku veřejných zakázek, kde budou evidovány všechny veřejné instituce, které vypisují tendry nad 200 tis. eur.

Veřejné tendry jsou publikovány v úředních listech jako jsou: Úřední věstník Itálie (Gazzetta Ufficiale Italiana), Úřední regionální věstníky (le Gazzette Ufficiali Regionali) a v italských denících nebo technických časopisech, které o vypsaných tendrech informují v rámci běžné inzerce. Současně jsou zasílány dopisy vybraným dodavatelům s podrobnostmi soutěže. Nabídky do veřejných soutěží musí být podány v italském jazyce, jde-li o německy nebo francouzsky mluvící autonomní region, lze je podat i v těchto dvou dalších jazycích.

Sledováním vyhledávaných tendrů se zabývá v celostátním měřítku firma [TELEMAT Bassano](#), která vede aktualizované databáze nově vyhledávaných tendrů a výsledků výběrových řízení. Výrobci jednotlivých komponentů se tak mohou obrátit např. na vítěze tendru na stavbu nemocnice, kterému mohou nabídnout své výrobky jako subdodavatelé. [Informace o tendrech](#).

Přehled vypsaných veřejných zakázek ve zdravotnictví je k dispozici na webových stránkách [Ministerstva zdravotnictví Itálie](#).

Veřejné zakázky na zboží a služby např. v oblasti zdravotnictví se řídí v Itálii Zákoníkem veřejných zakázek (D.Lgs n. 163/2006). Následně byl tento zákoník upravován a byly zavedeny nové předpisy týkající se zejména specifických požadavků zadavatele (zdravotní střediska a nemocnice), výrobků (léky, zdravotnické přístroje, vybavení apod.), služeb (čištění ložního prádla, úklid, dezinfekce, sterilizace, atd.) a nároků na odbornost dodavatele.

Další soukromou společností, která mimo jiné nabízí poradenství potenciálním účastníkům tendrů v oblasti zdravotnictví, je např. [Sanità Appalti](#), na jejichž webových stránkách lze nalézt kompletní přehled vypsaných tendrů v Itálii a [Infoplus](#), která se v programu Salus specializuje na tendry ve zdravotnictví.

Webové stránky - veřejné zakázky:

- Tendry jsou vyhlašované také regionálně a informace o nich jsou k dispozici i na [oficiálních stránkách příslušného regionu](#).
- Tendry v oblasti zdravotnictví např. v regionu [Friuli Venezia Giulia](#) jsou přístupné až po registraci.
- [Přehled tendrů ve farmaceutickém průmyslu](#).
- Seznam vypsaných tendrů v oblasti vodohospodářství na regionální úrovni, např. v [Toskánsku](#).
- [V Umbrii, služby](#)

Obecně se odhaduje, že podíl zahraničních společností, které se úspěšně účastní tendrů v Itálii je relativně malý. Pro italskou kulturu je typické, že se klade velký důraz na osobní vztahy. To platí i v podnikání a dá se předpokládat, že tato skutečnost může mít vliv na výsledky některých výběrových řízení. Tuto nevýhodu mohou zahraniční společnosti kompenzovat nalezením vhodného lokálního partnera.

6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Veškeré kupní smlouvy mezi českými a italskými podnikatelskými subjekty se doporučuje uzavírat písemně kvůli minimalizaci případných sporů. Jakékoliv závady zboží nebo reklamace je odběratel povinen ohlásit prodejci včas - zpravidla do osmi dnů po jejich zjištění, a to písemně. Reklamace se má uznat rovněž písemně. Nárok se promlčuje po uplynutí jednoho roku od předání zboží.

Součástí smlouvy mezi dodavatelem a odběratelem by mělo být určení příslušného práva (českého nebo italského), podle něhož se budou řídit náležitosti smlouvy, případně arbitráž, kteří budou spory řešit. Veškeré spory při neurčení této podmínky se řeší podle mezinárodního práva soukromého. Z důvodu obtížné vymahatelnosti práva prostřednictvím italské justice, způsobené značnou délkou soudních řízení v Itálii, se nabízí řešení obchodních sporů formou arbitráže. Rizikem rozhodčího řízení je však samozřejmě následná nemožnost uplatnění opravných prostředků (odvolání se proti rozhodnutí).

Ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Římě disponuje kontakty na některé české a italské advokátní kanceláře, které mohou poskytnout konzultace a právní služby.

Italské civilní soudnictví je jedno z nejpomalejších v Evropě

Ze zprávy publikované v březnu 2014, kterou si nechala Evropská komise zpracovat u CEPEJ (European Commission for Efficiency of Justice) vyplývá, že se průměrná délka řízení v občansko-právních a obchodních sporech v Itálii v posledních letech zvýšila o 100 dnů. Jestliže v roce 2010 činila celková délka ode dne zahájení soudního procesu ke dni vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně 493 dnů, v roce 2012 činila již 590 dnů. Na rozsudek soudu druhého stupně si Italové musí počkat již 1 161 dnů a dalších 1 470 dnů pak trvá řízení u Nejvyššího kasačního soudu. Při rozvodovém řízení si na první stání Italové počkají 676 dnů oproti 48 ve Slovinsku. Nejdelší je doba insolvenčního řízení, která v průměru trvá celých 2 566 dnů.

Mírné zlepšení vykazuje počet soudních případů, s výjimkou trestních řízení, který klesl z 8,1 na 7,8 na osobu. Ve srovnání objemu prostředků vyčleněných státem na justici na tom není Itálie nejhůře. Německo v roce 2012 vydalo finanční prostředky ve výši 167 eur na osobu, přičemž Itálie 134 eur (celkem 8 mld. eur, navýšení o 10% oproti roku 2010). Problémem je, že se rapidně zvýšily výdaje za služby advokátů přidělených státem (+21%), jejichž služby využívají občané zdarma.

Podle prezidenta Italské asociace soudců (ANM) Rodolfa Sabelliho Itálie sklízí, co zasela. Italská justice si žádá radikální reformy. Minulé vlády sice určité reformy provedly, ale ty se týkaly především trestního soudnictví a neřešily se problémy civilního soudnictví.

Zpráva CEPEJ si všímá, že v Itálii působí 226 202 advokátů (o 7% více než v roce 2010). V tomto Itálie drží evropský primát 379 advokátů na 100 000 obyvatel oproti evropskému průměru 106 advokátů.

Průměrná délka řízení v občansko-právních a obchodních sporech

Země	Počet dnů
Litva	54
Lucembursko	73
Rakousko	135
Dánsko	165
Slovensko	437
Řecko	469
Itálie	590
Malta	685

Zdroj: *Il Sole 24 Ore 2014*

Rizika místního trhu

Při dojednávání obchodních kontraktů s italskými partnery se doporučuje dobře ošetřit platební podmínky a zvláště u nových partnerů žádat záruky. Lze očekávat, že spolehlivost obchodních partnerů na jihu Itálie bude o něco menší než na severu země. Vzhledem k aktivitám organizovaného zločinu v jižní Itálii jsou rizika obchodování s firmami z jižních regionů vyšší. Je třeba postupovat obezřetně a vzít v úvahu mimo jiné fakt, že daňové kontroly v roce 2012 ukázaly například dvakrát vyšší počet případů porušení norem v Neapoli než v Miláně. Z toho vyplývají například rizika při účtování a hrazení DPH v intrakomunitárním obchodě v EU atd.

Problematická může být v obchodním styku s italskými partnery někdy také nízká znalost angličtiny.

Před uzavíráním obchodních kontraktů je možné si vyžádat u obchodních komor informace o potenciálním obchodním partnerovi. Obchodní komory poskytují 2 druhy výpisů:

- visura camerale (základní informace o firmě, společnících a statutárních orgánech, viz náš obchodní rejstřík)
- servizio bilanci (obsahuje informace o finanční bonitě firmy, rozvahu, výkaz zisků a ztrát).

Obchodní rejstřík on-line, který lze nalézt na internetové adrese www.registroimpresa.it, je provozován Italskými obchodními komorami (CAMERE DI COMMERCIO D'ITALIA). Základní informace o italských firmách (název, sídlo a právní forma) lze nalézt na těchto stránkách.

Věřohodné informace o italských obchodních partnerech lze získat nejen od obchodních komor, ale i od některých specializovaných firem, jako např. [Cerved Group](#), nebo od společnosti [MF Honyvem](#).

Ověření bonity klienta je také standardní službou, kterou poskytuje kancelář CzechTrade v Miláně či Velvyslanectví ČR v Římě.

V případě těžkostí s nezaplacenými fakturami za dodávky zboží nebo služeb italským zákazníkům je možné se obrátit také na českou pobočku mezinárodní společnosti [Creditreform](#), která je napojena na partnerskou kancelář v Itálii. Kromě vymáhání pohledávek na území Itálie poskytuje tato společnost také detailní informace o případném obchodním partnerovi jako je finanční bonita. Dále zajišťuje služby jako např. právní konzultace, pomoc při vracení DPH, vyhledání dlužníka, výpisy z katastru nemovitostí apod.

Perspektivní obory pro investování v Itálii

Vodítkem při hledání **perspektivních odvětví pro investice** může být přehled oborů, které prioritně podporuje [agentura Invitalia](#): letecká doprava, výroba komponent pro automobilový průmysl, chemický průmysl, potravinářský průmysl, výpočetní technika, zdravotnictví a biotechnologie, logistika, nanotechnologie a cestovní ruch.

Podle žebříčku nejatraktivnějších odvětví, publikovaného poradenskou společností K Finance v prosinci r. 2013, obsadily v r. 2012 první příčky: distribuce elektřiny, vody a zemního plynu; telekomunikace a strojírenství. Na opačný konec žebříčku se propadlo stavebnictví spolu s obchodem a potravinářským průmyslem. K Finance, poradenská společnost působící na burze cenných papírů v Miláně, sestavila žebříček 17 odvětví na základě analýzy jejich hospodaření a finanční bonity.

Do hodnocení bylo zahrnuto přes 35 tisíc nekonsolidovaných účetních závěrek společností (včetně nekótovaných na burze) se sídlem v Itálii a obratem nad 5 mil. eur. Analýza vychází ze srovnávání tří komponentů: růstu obrátu v letech 2010-2012, ziskovosti a zadluženosti. Od poslední analýzy z roku 2010, kdy první místa obsadil cestovní ruch, péče o zdraví, média a vydavatelství, se pořadí zásadně změnilo. K Finance při zpracování žebříčku pracovala s firemními zisky před započtením daní, úroků a odpisů.

Nejatraktivnější odvětví pro investice v Itálii

	Růst obrátu 2010-2012 v %	Ziskovost (poměr zisku k tržbám v %)	Míra zadlužení (čistá finanční pozice/tržby)
Distribuce vody, elektřiny a zemního plynu	26,78	12,0	6,6
Telekomunikace	-5,5	5,8	-0,3
Průmysl (strojírenství, elektronika, energetika)	5,9	6,2	7,3
Vývoj nových technologií	0,7	6,1	0,0
Cestovní ruch a zábava	4,0	5,6	2,0
Péče o zdraví	1,5	8,2	6,9
Ropa a zemní plyn	33,0	2,0	6,9

Méně atraktivní odvětví pro investice v Itálii

Sdělovací prostředky a nakladatelství	-10,6	2,7	0,0
Móda, vybavení domácnosti, kosmetika	7,4	5,7	14,0
Služby	3,0	4,0	2,1
Těžba nerostných surovin	8,0	5,7	15,8
Zemědělsko-potravinářský sektor	26,1	5,7	9,2
Chemický průmysl	5,4	5,6	12,6
Automobilový průmysl	1,5	2,0	9,6
Potravinářský průmysl	11,1	4,9	16,6
Obchod	2,8	2,7	6,1
Stavebnictví	-1,0	5,3	18,7

Zdroj: zpracoval ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Římě podle: K Finance – Il Sole 24 Ore

Privatizace

V souvislosti s úsilím italské vlády snižovat veřejné zadlužení se nabízí možnost využít k tomu případné privatizační výnosy. Níže uvádíme přehled významných státních účastí v italských firmách. K privatizaci budou velmi pravděpodobně přistupovat lokální samosprávy, protože úsporná rozpočtová opatření dopadnou i na ně. Plány privatizovat některé municipální podniky (např. městské služby, distribuci elektřiny nebo dopravní služby) ohlásila i některá města např. Turín a Florencie. V roce 2014 dochází k privatizaci společnosti ENAV řídící letový provoz a také například státního podílu v Italských poštách.

Polostátní společnosti kotované na burze

	Obor činnosti	Státní podíl (%)
ENEL	výroba elektřiny	31,24
ENI	těžba a distribuce ropy a zemního plynu	30,33
FINMECCANICA	strojírenství	30,20

STMicroelectronics	elektronika	13,82
--------------------	-------------	-------

Ostatní státní a polostátní společnosti

	Obor činnosti	Státní podíl (%)
INVITALIA	podpora přílivu přímých zahraničních investic	100
ANAS	správa a rozvoj silnic	100
Cassa depositi e prestiti	Investiční fond	70
CINNECITTA' LUCE	kinematografie	100
CONI SERVIZI	služby ve sportovním odvětví	100
CONSAP	pojišťovnictví	100
CONSIP	poradenství – ICT a zakázky veřejné správy	100
EUR	správa nemovitostí	90
EXPO 2015	světová výstava EXPO	40
FERROVIE DELLO STATO (počítá se s privatizací)	železnice	100
FINTECNA	správa majetkových účastí ve firmách, poradenství, příprava privatizace	100
Gestore servizi energetici	podpora a správa dotací v energetice	100
IPZS (Zecca dello stato)	tisk cenin a dokladů totožnosti	100
ITALIA LAVORO	podpora zaměstnanosti	100
POSTE ITALIANE (příprava částečné privatizace)	poštovní a finanční služby	100
RAI	telekomunikace, státní televize	99,5
SACE	garanční, pojišťovací a úvěrová společnost na podporu exportu	100

SOGEI	ICT služby pro veřejnou správu	100
SOGESID	služby a kontrola v oblasti ochrany životního prostředí	100
SOGIN	zpracování radioaktivních materiálů	100

Nejzajímavější značky z pohledu investorů

Patří k nim například piemontská čokoládovna Venchi, kterou zdobí kvalita a stotřicetiletá tradice, značka Kition, špička pánské módy, světoznámý výrobce designového nábytku Kartell nebo mladá, dynamicky se rozvíjející značka dámských oděvů Fabiana Filippi.

Celkem jich v přehledu ICM Research figuruje padesát, většinou jde o zástupce středních firem (s obratem 30 – 300 miliónů eur) z odvětví módy, potravinářského průmyslu a nábytkářského sektoru. Všechny důsledně „Made in Italy“ s vysokou mírou exportu a s úspěšnou značkou. Podle odhadů společnosti ICM Research, která seznam „velké padesátky“ vypracovala, přejde během příštích pěti let pravděpodobně 30 až 40% těchto značek do rukou zahraničních investorů nebo do majetku některého italského investičního fondu.

Od začátku dlouhé hospodářské recese se prodej italských značek do zahraničí progresivně zvyšoval. Ve světě módy nejvíce rezonoval prodej slavných značek Versace, Loro Piana a Valentino. Z nábytkářského sektoru pak přechod známé značky Poltrona Frau, která vyrábí křesla a sedací soupravy, do rukou zahraničního majitele. Značku balzamikového octa Acetum koupil fond soukromého kapitálu Clessidra a na akvizici firmy módní značku Liu Jo se údajně připravuje hned několik italských investičních fondů. Jednu z posledních akvizic uskutečnili Číňané. Jim bude patřit značka italského oleje Berio.

V Miláně byla představena v rámci akce „FashionFoodFurniture – záchrana značky“ analýza společnosti Legalcommunity.it, opírající se o kalkulaci finanční hodnoty nejatraktivnějších značek, jejich průměrný roční růst a provozní ziskovost. Největší zájem je o firmy z odvětví módy. V potravinářském průmyslu je velký zájem o luxusní ochranné známky a značky a o středně velké firmy, které si dokázaly vydobýt místo v luxusních obchodních domech jako Harrods a Lafayette. V nábytkářském sektoru, který nejvíce pocítil hospodářskou recesi, bude největší zájem o značky, opírající se při výrobě o nejnovější technologie jako např. Kartell, Flos, Minotti. Do „velké padesátky“ patří převážně akciové společnosti, ale i rodinné podniky, které byly schopny vyřešit v Itálii i ve světě často tolik obtížnou generační obměnu managementu.

Přehled 50 nejzajímavějších značek pro investory

Móda (odhadovaná hodnota značky v mil. eur)

Liu-jo	111,8
Canali	106,2
Roberto Cavalli	96,6
Furla	96,2
Capri (Alcott)	66,7
Imap Export (Original Marines)	65,8

Vitale Barberis Canonico	51,2
Corneliani	50,4
Imperial	47,4
Baldinini	46,8
Ciro Paone (Kiton)	44,7
Betty Blue	42,6
BBB (Boggi e Brian & Barry)	32,8
Braccialini	29,5
Harmont & Blaine	29,3
Essedi (Antonio Morato)	26,6
Primadonna	25,6
Arcadia (Dondup)	25,5
Crivelli	25,2
Giorgio Fedon & Figli)	22,7
Fabiana Filippi	22,0

Potraviny

F. Divella	94,3
Mutti	61,1
Casa vinicola Zonin	52,7
Balocco Industria dolciaria	46,2
Galbusera	45,7
Fonti di Vinadio	42,3

Illva Saronno (Disaronno)	39,2
Birra Castello	35,1
Valsoia	32,5
Rummo	29,5
Acetum	25,4
Casa del caffè Vergnano	23,8
Valdigranno di Flavio Pagani	22,8
Rigoni di Asiago	21,9
Masi Agricola	20,5
Morato Pane	17,7
Venchi	14,9
Farnese vini	13,2
Molini Bongiovanni	11,6
Intertonno (Sardonelli)	10,1

Nábytek a zařízení

Molteni	60,7
Iguzzini Illuminazione	57,6
Flos	42,4
Cassina	32,9
Kartell	29,8
Minotti	23,0
Pedrali	20,3

Arper	17,1
Novamobili	11,2

Zdroj: *Il Sole 24 Ore* podle analýzy společností ICM Research a Legalcommunity

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Platební morálka se v důsledku hospodářské recese zhoršila. Zejména malé firmy se dostaly do platební neschopnosti. V minulosti zaznamenal Ekonomický úsek Velvyslanectví případy, kdy čeští dodavatelé narazily na podvodníky, kteří se prokazovaly falešnými účetními doklady, aby získaly zboží na dodavatelský úvěr, který nehodlali splácet.

Obecně lze doporučit dodržování následujících zásad:

- platba předem (většinou u prvních dodávek, před získáním důvěry k obchodnímu partnerovi)
- platba proti dodání (u ad-hoc transakcí, s nižší hodnotou)
- dokumentární akreditiv (u větších zakázek a prvních dodávek)
- dodávka na fakturu - splatnost 60, 90, 120 dní (nejpoužívanější v národním měřítku, často krytá směnkami se směnečným ručitelem)

Poměrně rozšířeným nešvarem je v Itálii zpoždování plateb za faktury vystavené na dodávky zboží a služeb pro veřejnou správu. Italští podnikatelé si na pozdní splácení plateb veřejnými institucemi stěžují a vláda se snaží některými opatřeními tento problém řešit.

6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti

Zvyklosti v obchodním společenském styku v Itálii se příliš neliší od zvyklostí v ČR. Obchodníci v Itálii oceňují rychlou odpověď na své dotazy a očekávají, že na jejich korespondenci bude reagováno alespoň potvrzením o přijetí. Formální oblečení lze v každém případě doporučit. Obchodní schůzky jsou nezbytnou součástí rozvíjení kontaktů a dochvilnost je od cizinců automaticky očekávána. Na druhou stranu je třeba počítat s tím, že sami Italové dochvilní příliš nejsou.

Ve srovnání s Čechy přecházejí Italové rychleji do neformálního oslovení jménem a do tykání. Nicméně první kontakty jsou přirozeně zpravidla formální, přičemž Italové dbají na používání akademických titulů (u vysokoškoláků je tradiční oslovení "Dottore" v případě absolventů technických škol "Ingegnere") a pracovních funkcí, jimiž se odlišuje hierarchické postavení pracovníků firem (např. Direttore).

Při obchodním jednání se vyplácí nechat italské zákazníky zpočátku vést rozhovor, protože přímocíarost obchodního rozhovoru může působit stroze a úsečně. To neodpovídá italské kultuře, která je uvolněná. Italové z našeho pohledu působí až „upovídaně“. Ostatně zejména angličtina ve srovnání s italštinou působí stroze a je mnohem „méně košatá“.

Je samozřejmě dobré se vyhnout negativním komentářům o Itálii. Naopak Italové ocení kladné a upřímné poznámky o italském umění, kultuře, stylu, kuchyni nebo hudbě.

Znalost angličtiny je mezi italskými zástupci firem relativně dobrá, zejména pokud jde o větší podniky. Nicméně používání italštiny může být velkou konkurenční výhodou při obchodování s menšími firmami a ve styku se starší generací - tedy v případech, kdy znalosti angličtiny nejsou již tak samozřejmé. Na severu Itálie jsou autonomní oblasti, v nichž obyvatelstvo hovoří také německy a francouzsky.

Běžná pracovní doba v Itálii začíná od 8-9 hod do 13 hod, následuje polední přestávka, a pokračuje od 14:30 do 17:30 -19 hod.

Z důvodu takřka celostátních dovolených bývají v srpnu uzavřeny velké průmyslové podniky, úřady, obchodní domy a různé provozovny služeb občanům. V mnohých soukromých podnicích a menších obchodech je otevírací doba omezená.

Naopak muzea, kulturní památky, církevní chrámy, hrady, zámky, výstavy mívají v období prázdnin prodloužené otevírací hodiny a vychází maximálně vstříc návštěvníkům Itálie. Do kostelů nelze vstupovat s odhalenými rameny a v krátkých kalhotách. Vatikánská muzea jsou otevřena zdarma každou poslední neděli v měsíci.

Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

italština, v oblastech se zvláštní autonomií rovněž:

- němčina (Alto Adige/Südtirol, neboli Jižní Tyrolsko)
- slovinština (Friuli - Venezia Giulia)
- francouzština (Valle d'Aosta)

Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Státní a církevní svátky:

- 1. ledna - Nový rok
- 6. ledna - Tři králové
- pohyblivé velikonoční svátky
- 25. dubna - Den osvobození
- 1. května - Svátek práce
- 2. června - Založení Italské republiky
- 15. srpna - Nanebevstoupení
- 1. listopad - Všech svatých
- 8. prosince - Neposkrvněné početí
- 25. a 26. prosince - vánoční svátky

V jednotlivých italských městech se slaví dále církevní svátky zasvěcené patronům daného města:

- Milán – sv. Ambrož – 7.prosince
- Florencie – sv. Jan – 24.června
- Řím – sv. Petr a sv. Pavel – 29.června
- Neapol – sv. Gennaro - 19.září

Pozn.: Od roku 2012 již nejsou oficiálně dnem pracovního klidu, ale vzhledem k oslavám na počest patrona města může být běžný průběh pracovního dne narušen.

Pracovní a prodejní doba

Prodejní doba ve velkých obchodních domech je zpravidla 9.00 - 20.00/22.00 hod. Obchody jsou takto otevřeny i v sobotu. Hypermarkety mívají otevřeno po celý den i v neděli.

Hranice pro provádění hotovostních transakcí je v Itálii stanovena na výši 999 EUR.

Obvyklá prodejní doba menších obchodů: 9.00-13.00 a 16-19.30, zavírací den pondělí dopoledne. Obchody s potravinami otevírají dříve.

Tyto údaje jsou velmi orientační, protože každý obchodník si může stanovit otevírací dobu podle svého uvážení. Rozdíly vycházejí z velikosti a umístění, roční doby a cestovního ruchu.

V Itálii předepisuje zákon, že každý obchodník musí vydat pokladní blok nebo jiný daňový doklad a zákazník je povinen jej při namátkové kontrole ze strany finanční policie předložit. Za porušení předpisu ukládá finanční policie nemalou pokutu jak majiteli podniku, tak i spotřebiteli.

Restaurace mají v poledne otevřeno cca od 12.30. Od 15.00 do cca 19.30 je pauza a otevírají se znovu až večer. V restauracích platí zákaz kouření.

Obvyklá pracovní doba v úřadech a na ministerstvech je od 9.00, 9.30 do 13.00 hod. V odpoledních hodinách začíná provoz od 15.00, 15.30 do 19.00 hod.

Úřední hodiny bývají v mnoha případech omezeny pouze na dopoledne

6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Po vstupu ČR do EU se každý státní příslušník ČR může dovolávat práva pobytu v jiném členském státě EU (tzv. volný pohyb osob). Právo pobytu může být omezeno pouze v případech odůvodněných veřejným pořádkem, veřejnou bezpečností nebo ochranou zdraví. Při pobytu do 3 měsíců platí pouze registrační povinnost pro ubytovatele. Nezletilé osoby mohou cestovat pouze v doprovodu dospělých. Při pobytu delším než 3 měsíce je na místě provést registraci k dlouhodobému pobytu v místě pobytu. Jako cestovní doklad je vedle cestovního pasu možné používat i občanské průkazy typu identifikační karty, vydané po roce 1993, tzn. od vzniku ČR. U řidičů se vyžaduje technický průkaz vozidla, řidičský průkaz a zelená karta. Očkovací průkaz je nutný pro domácí zvířata, stáří vakcinace v rozmezí 12 – 20 dnů.

Za použití dálnic se vybírá mýtné (pro orientaci je možno uvést, že úsek Brennerský průsmyk – Řím stojí cca 50 EUR). Dálnice v jižním směru od Salerna, v Kalábrii, Apulii a Sicílii nejsou zpoplatňovány. Ceny benzínu a motorové nafty patří k nejvyšším v Evropě. Při parkování je vhodné používat centrální záchytná parkoviště na okrajích velkoměst, v centru se parkuje obtížně. Doprava po železnici je dražší než doprava autobusy. Jízdenky na městskou dopravu je třeba zakoupit předem, všechny zastávky jsou na znamení. Před cestou do Itálie bývá vhodné si zjistit, zda právě neprobíhá nebo se nechystá stávková akce (letištního personálu, železniční a autobusové dopravy, prodejců pohonných hmot atd.). Informace o probíhajících stávkách lze nalézt na internetové adrese italského ministerstva dopravy: www.infrastrutturertrasporti.it - rubrika: „Calendario scioperi nazionali“.

Bezpečnostní situace v Itálii a bezpečnostní rizika pro zahraniční návštěvníky odpovídají běžným standardům členských zemí EU. Na celém území Itálie dochází velmi často ke kapesním krádežím a krádežím automobilů. Doporučuje se nenakupovat cenné zboží u pouličních prodejců nebo na trzích a požadovat vždy pokladní stvrzenku.

Místa, v nichž je třeba dbát zvýšené opatrnosti, jsou jihoitalské regiony Kampánie, Apulie, Kalábrie, Sicílie.

6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Specifikum zaměstnávání místních sil, ale i cizinců v Itálii vyplývá zejména ze silného postavení odborů v Itálii. Italské odborové centrály vyjednávají kolektivní smlouvy, které jsou platné pro celý sektor a daný druh vykonávané práce a týkají se i pracovních podmínek cizinců v Itálii. Součástí kolektivních smluv jsou sjednané limity na práci bez přestávky, minimální mzdy atd.

S touto problematikou souvisí i vysílání českých zaměstnanců firem sídlících v ČR do Itálie k přechodnému výkonu práce při dodržení pravidel v oblasti sociálního zabezpečení. V tomto smyslu je na italské straně kompetentní Italská správa sociálního zabezpečení (INPS), která v souladu s komunitárními pravidly vydává pokyny, které jsou ke stažení na internetové adrese: www.inps.it. Na české straně je partnerskou institucí INPS Česká správa sociálního zabezpečení, která rovněž poskytuje potřebné informace týkající se problematiky vysílání českých zaměstnanců k výkonu práce do zahraničí.

Občané ČR mohou od 27.7.2006 na území Itálie pracovat bez pracovního povolení. Další informace lze nalézt na stránkách [Ministerstva práce a sociálních věcí ČR](#).

6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Problematika zdravotní péče a zdravotního pojištění v Itálii a v ostatních zemích EU je velmi komplexní a zahrnuje řadu variant, které v tomto dokumentu nelze podrobně rozebírat. Mnohé informace lze nalézt na webu [Centra mezinárodních úhrad](#), které je styčným místem pro oblast zdravotního pojištění ČR. Optimální samozřejmě je, když se pojištěnec se svým konkrétním dotazem obrátí na svoji zdravotní pojišťovnu. V zásadě lze rozlišit dva základní a nejčastější případy pobytů.

„Nevýdělečný“ pobyt

Vcelku jednoduchá je situace, kdy člověk vyjede do některé ze zemí EU jako turista nebo tam pobývá např. jako student a nevykonává výdělečnou činnost. Pojištěnci českého systému veřejného zdravotního pojištění, kteří splňují příslušné zákonné podmínky, mají nárok na vystavení Evropského průkazu zdravotního pojištění (EHIC). V dané situaci slouží EHIC (a to po libovolně dlouhou dobu) jako doklad o nároku na lékařsky nezbytnou zdravotní péči v jiném státě EU. Průkaz (nebo papírové Potvrzení dočasně nahrazující Evropský průkaz zdravotního pojištění) vydá každému jeho zdravotní pojišťovna. Pokud u sebe při pobytu v jiném státě EU z nějakého důvodu občan nemá žádný z uvedených dokladů, může svoji zdravotní pojišťovnu požádat o dodatečné zaslání Potvrzení dočasně nahrazujícího Evropský průkaz zdravotního pojištění z ČR. V případě vážného onemocnění či úrazu a následné hospitalizace může požádat o zprostředkování dodatečného zaslání Potvrzení přímo v nemocnici.

„Výdělečný“ pobyt

Jiná – a podstatně komplikovanější – je situace, kdy člověk vyjede do EU „za prací“. Hlavní zásadou je, že nikdo nemůže (pokud se na něj nevztahuje výjimka) podléhat současně právním předpisům dvou či více zemí EU. Evropské právní předpisy platné v ČR stanoví, že čeští občané mají podléhat právním předpisům o zdravotním pojištění pouze v jednom státě; tímto státem pak je stát výkonu výdělečné činnosti. Proto se občan musí odhlásit z českého zdravotního pojištění, jestliže je zaměstnán a v té souvislosti i zdravotně pojištěn v jiné zemi EU, a to i v případě, že práce, kterou tam bude vykonávat, bude trvat pouze velmi krátkou dobu.

Zdroj: [Všeobecná zdravotní pojišťovna](#)

Vzhledem k různým variantám typu pobytu je rozhodně žádoucí konzultovat problematiku zdravotního pojištění se svojí zdravotní pojišťovnou.

Zdravotní péče v Itálii odpovídá evropským standardům. Jsou patrné rozdíly v poplatcích a čekací době mezi soukromými a veřejnými zařízeními.

Pokud jde o hrazení nákladů zdravotní péče, v minulosti platilo doporučení před každou cestou do Itálie uzavřít především pojištění léčebných výloh a výloh na repatriaci (tzv. cestovní zdravotní pojištění). Bezplatná lékařská péče byla českým občanům dříve poskytnuta jen při první pomoci ve státních zdravotnických zařízeních. Další léčení v nemocnicích bylo poskytováno pouze za úhradu, a to ve výši od 300,- EUR na den, podle typu zařízení a péče. Vzhledem k tomu, že od zavedení Evropského průkazu zdravotního pojištění uběhla relativně krátká doba, některá zdravotnická zařízení v Itálii s touto změnou nemusí být obeznámena. I z tohoto důvodu lze nadále doporučit sjednání „cestovního zdravotního pojištění“, které navíc může mimo jiné pokrývat i některé výlohy nad rámec zdravotního pojištění držitelů Evropského průkazu zdravotního pojištění (především výlohy na repatriaci).

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Římě

Via dei Gracchi 322, 00 192 Roma

Tel. 0039/06 360 957 1 (ústředna)

Ekonomický úsek: 0039/06 360 957 29 nebo 30

Fax 0039/063244466

Mimo pracovní dobu – konzulární pohotovost 0039/335 310 450

E-mail ekonomického úseku: commerce_rome@mzv.cz

E-mail velvyslanectví: rome@embassy.mzv.cz

Internetové stránky: www.mzv.cz/rome

Po příletu na římské letiště Fiumicino (nazývané též Aeroporto Leonardo da Vinci) je pro cestu na velvyslanectví vhodné zvolit příměstský vlak Leonardo Express (cena jízdenky 15 EUR), který jezdí každých 30 minut. Cesta na římské nádraží Roma Termini trvá 31 minut. Dále pokračovat metrem po trase A do stanice Lepanto (cena jízdenky 1,50 EUR).

Alternativně je možné z letiště Fiumicino použít méně komfortní klasické vlakové spojení (vlak jezdí každých 15 minut, o svátcích každých 30 minut, cena jízdenky 8,00 EUR) do stanice Roma Tiburtina a dále pokračovat metrem nebo autem taxislužby.

Další možností je autobusové spojení z letiště k hlavnímu vlakovému nádraží v centru Říma „Stazione Termini“ nebo na náměstí „PiazzaCavour“. Více informací např. na: www.sitbusshuttle.it.

Honorární konzuláty

HK Neapol – Angelo Ruoppolo

Corso Umberto I, 275, 80 138 Napoli

Tel.: 0039/081 268784

Fax: 0039/081 267336

E-mail: naples@honorary.mzv.cz

Teritoriální působnost: Kampánie, Bazilikáta, Kalábrie

HK Udine – Paolo Petiziol

Via San Francesco 34, 33 100 Udine

Tel.: 0039/0432 509445

Fax: 0039/0432 298126

E-mail: udine@honorary.mzv.cz

Teritoriální působnost: Furlánsko-Julské Benátsko, Tridentsko - Horní Adiže

HK Palermo – Andrea Marchione

Via Quintino Sella 76, 90 141 Palermo

Tel: 0039/091 589680

Fax: 0039/091 341907

E-mail: palermo@honorary.mzv.cz

Teritoriální působnost: Sicílie

HK Florencie – Giovanna Dani del Bianco

Via del Giglio 10, 50 124 Firenze

Tel.: 0039/055 284454

Fax: 0039/055 2382762
E-mail florence@honorary.mzv.cz
Web: www.flemingyouth.it/consolato_onorario_cz
Teritoriální působnost: Toskánsko

HK Benátky – Giorgio Boatto
Cannaregio 3821, 30 131 Venezia
Tel: 0039/041 2413984
Fax: 0039/041 5212334
E-mail venice@honorary.mzv.cz
Teritoriální působnost: Benátsko, Emilia-Romagna

HK Ancona – Giampiero Schiavoni
Via Pastore 17, 60 131 Ancona
Tel: 0039/071 2867794
Fax: 0039/071 2919658
E-mail: ancona@honorary.mzv.cz
Teritoriální působnost: Marche

HK Janov – Franco Aprile
Via Bartolomeo Bosco 57, 161 21 Genova
Tel: 0039/010 5954574
Fax: 0039/010 5302359
E-mail: genova@honorary.mzv.cz
Teritoriální působnost: Ligurie, Piemont

HK Cagliari – Alfonso Olla
Piazza del Carmine 22, 09124 Cagliari
Tel: 0039/070 4525520
Fax: 0039/070 4524347
E-mail: cagliari@honorary.mzv.cz
Teritoriální působnost: Sardínie

HK Milán – Giorgio Franco Aletti
Via Giovanni Battista Morgagni 20
20129 Milano
Tel.: 0039/02 87158281/73
Fax: 0039/02 700559618
E-mail: milano@honorary.mzv.cz
Teritoriální působnost: Lombardie

7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

V Itálii má zastoupení CzechTrade (od roku 2000 v Miláně, od r. 2012 zahraniční kancelář MPO ČR), České centrum (od roku 2005 v Římě, v roce 2010 přesunuto do Milána) a CzechTourism (od roku 2007 v Miláně).

K 30.6.2008 byl v Miláně uzavřen Generální konzulát ČR, v jehož bývalém sídle vznikl tzv. Český dům, v němž sídlí České centrum, CzechTrade/zahraněční kancelář MPO ČR, CzechTourism a honorární konzulát.

České centrum Milán

Radka Neumannová - ředitelka
Via Giovanni Battista Morgagni 20, 20 129 Milano
Tel. 0039/02 29411242
Fax 0039/02 29411188
E-mail ccmilan@czech.cz
Web: www.czechcentres.cz/rome

CzechTrade - zahraniční kancelář MPO ČR
Dr.ssa Ivana Třosková - vedoucí zahraniční kanceláře

Via Giovanni Battista Morgagni 20, 20 129 Milano
Tel. 0039/02 29532109
Fax 0039/02 29511702
E-mail milano@czechtrade.cz
Web: <http://www.czechtrade.cz/czechtrade-svet/evropa/italie/>, www.czechtradeoffices.com

CzechTourism

Dott. Luboš Rosenberg - ředitel
Via G. B. Morgagni 20, 20 192 Milano
Tel. 0039/02 742 01 626
Fax 0039/02 294 04 401
E-mail: info-it@czechtourism.com
Web: www.czechtourism.cz, www.turismoceco.it

7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Karabiníci: 112
- Policie: 113
- Hasiči: 115
- Pomoc motoristům – automotoklub: 116
- První pomoc: 118

7.4. Internetové informační zdroje

- Národní agentura pro podporu investic a rozvoj firem (Invitalia): www.invitalia.it
- Obchodní rejstřík Itálie: www.registroimprese.it
- Úřad vlády: www.governo.it
- Poslanecká sněmovna: www.camera.it
- Senát: www.senato.it
- Úřad pro ochranu hosp. soutěže: www.agcm.it
- Italský statistický úřad (ISTAT): www.istat.it
- Italské pošty: www.poste.it

Adresy vybraných ministerstev:

- Ministerstvo zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce, MAE - Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale (hovorově „Farnesina“ nebo také „Esteri“) www.esteri.it
- Ministerstvo hospodářství a financí, MEF – Ministero dell’Economia e delle Finanze www.mef.gov.it
- Ministerstvo hospodářského rozvoje, MISE – Ministero dello Sviluppo Economico www.sviluppoeconomico.gov.it
- Ministerstvo dopravy a infrastruktur, MIT – Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti www.mit.gov.it
- Ministerstvo zemědělských, lesnických a potravinářských politik, MIPAAF – Ministero delle Politiche Agricole Alimentari e Forestali www.politicheagricole.it

Internetové adresy italských regionů:

- Valle d'Aosta: www.regione.vda.it
- Veneto: www.regione.veneto.it
- Emilia Romagna: www.regione.emilia-romagna.it
- Friuli-Venezia-Giulia: www.regione.fvg.it, www.madeinfriuli.com, www.friulionline.com
- Liguria: www.regione.liguria.it
- Lombardia: www.regione.lombardia.it
- Piemonte: www.regione.piemonte.it
- Toscana: www.regione.toscana.it

-
- Trentino-Alto Adige: www.regione.taa.it, www.provinz.bz.it
 - Abruzzo: www.regione.abruzzo.it
 - Basilicata: www.regione.basilicata.it
 - Calabria: www.regione.calabria.it
 - Campania: www.regione.campania.it
 - Lazio: www.regione.lazio.it
 - Marche: www.regione.marche.it
 - Molise: www.regione.molise.it
 - Puglia: www.regione.puglia.it
 - Sardegná: www.regione.sardegna.it
 - Sicília: www.regione.sicilia.it
 - Umbria: www.regione.umbria.it

Adresy některých deníků:

- IL SOLE 24 ORE (hlavní ekonomický deník v Itálii, majitel: Generální konfederace italského průmyslu) www.ilsole24ore.com
- MILANO FINANZA (další významný ekonomický deník v Itálii, se zaměřením na finanční trhy) www.milanofinanza.it
- LA REPUBBLICA www.repubblica.it
- LA STAMPA www.lastampa.it
- CORRIERE DELLA SERA www.corriere.it